

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA OBCHODU A CESTOVNÍHO RUCHU

Studijní program: 6208 N Ekonomika a management

Studijní obor: Obchodní podnikání – cestovní ruch

Hodnocení potenciálu cestovního ruchu na Klatovsku

Akademická knihovna JU

3291022545

Vedoucí diplomové práce:

Autor:

Ing. Hana Mušková

Bc. Hana Hanzlíková

2009

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

PRÁVNÍ FAKULTA

KATEDRA OBČIANSKÉHO A CESTOVNÍHO RUCHU

Studijní program: Právní management
Studijní obor: Občanské právo a cestovní ruch

Hodnotení potenciálu cestovního ruchu na Klatovsku

K- 11 626

Prof. Ing. Jaroslav Hanuš

Prof. Ing. Jaroslav Hanuš

2009

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Hana HANZLÍKOVÁ**

Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**

Studijní obor: **Obchodní podnikání**

Název tématu: **Analýza potenciálu cestovního ruchu na Klatovsku**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Zhodnotit současný stav, provést jeho analýzu. Navrhnout opatření ke zlepšení. Vytvořit chybějící tištěný průvodce, sledující aktivity ve sledovaném území. Navrhnout možnosti a formy jeho distribuce.

Metodický postup:

1. Studium odborné literatury
2. Analýza současného stavu cestovního ruchu na Klatovsku
3. Návrhy a opatření
4. Vytvoření psaného průvodce
5. Možnosti distribuce tohoto materiálu

Rámcová osnova:

1. Úvod. 2. Literární rešerše. 3. Cíl a metodika. 4. Analýza cestovního ruchu. 5. Návrhy. 6. Závěr. 7. Seznam literatury. 8. Přílohy.

Rozsah grafických prací: dle potřeby
Rozsah pracovní zprávy: 50-60 stran
Forma zpracování diplomové práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

Hesková, M. a kol.: Cestovní ruch pro vyšší odborné školy a vysoké školy. Praha: Fortuna, 2006.

Horner, S., Swarbrooke, J.: Cestovní vruch, ubytování a stravování, využití volného času. Praha: Grada Publishing, 2003.

Kirářová, A.: Marketing destinace cestovního ruchu. Praha: Ekopress, 2003.

Kumpera, J.: Západní Čechy od A do Z: historie, památky, příroda. Praha: Beta, 2003.

Pásková, M., Zelenka, J.: Cestovní ruch - výkladový slovník. Praha: MMR ČR, 2002.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Hana Mušková**
Katedra obchodu a cestovního ruchu

Datum zadání diplomové práce: **1. prosince 2008**

Termín odevzdání diplomové práce: **30. dubna 2009**

prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (25)
370 05 České Budějovice

Ing. Kamil Pícha, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 1. prosince 2008

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Hodnocení potenciálu cestovního ruchu na Klatovsku vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů, které jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Klatovech 11. 4. 2009

Bc. Hana Hanzlíková

Hana Hanzlíková

podpis autora

Poděkování

Děkuji paní Ing. Haně Muškové za vedení a odbornou spolupráci v průběhu vypracování diplomové práce. Dále bych chtěla poděkovat všem, kteří mi byli ochotni poskytnout potřebné informace, bez kterých by tato práce nemohla vzniknout.

Obsah:

1	ÚVOD.....	8
2	METODIKA A ZPRACOVÁNÍ.....	9
2.1	CÍL PRÁCE	9
2.2	METODIKA PRÁCE	9
3	LITERÁRNÍ REŠERŠE.....	10
3.1	CESTOVNÍ RUCH	10
3.1.1	Vznik a vývoj cestovního ruchu.....	12
3.2	SITUAČNÍ ANALÝZA.....	18
3.3	PRODUKT CESTOVNÍHO RUCHU.....	22
3.3.1	Distribuce produktu cestovního ruchu	24
4	SITUAČNÍ ANALÝZA ZKOUMANÉ OBLASTI	25
4.1	FYZICKO-GEOGRAFICKÁ ANALÝZA.....	25
4.1.1	Geografická poloha	25
4.1.2	Geomorfologie	25
4.1.3	Hydrologické podmínky	26
4.1.4	Klimatické podmínky	27
4.1.5	Ochrana přírody a životní prostředí.....	27
4.2	SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA	28
4.2.1	Demografie.....	28
4.2.2	Hospodářství.....	29
4.3	ANALÝZA CESTOVNÍHO RUCHU	30
4.3.1	Analýza potenciálu na straně nabídky.....	30
4.4	SWOT ANALÝZA	53
4.4.1	SWOT analýza regionu Klatovsko.....	54
4.4.2	Závěry SWOT analýzy a návrh možností rozvoje cestovního ruchu.....	56
5	ANALYTICKÁ ČÁST	58
5.1	ANALÝZA PROPAGAČNÍCH MATERIÁLŮ	58
5.1.1	SWOT analýza dostupných propagačních materiálů	58
5.1.2	Závěry provedené SWOT analýzy a návrh řešení.....	59
5.2	NÁVRH PROPAGAČNÍ BROŽURY REGIONU KLATOVSKO	60
5.2.1	Obsah brožury	61
5.2.2	Distribuce	61
5.2.3	Rozpočet.....	62
5.3	KONTROLA	62
5.4	ZÁVĚR ANALYTICKÉ ČÁSTI.....	63
6	ZÁVĚR.....	64
7	SUMMARY	65

8	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	67
8.1	LITERATURA.....	67
8.2	ELEKTRONICKÉ ZDROJE.....	68
9	SEZNAM TABULEK A PŘÍLOH	69
10	PŘÍLOHY.....	70

1 ÚVOD

Cestovní ruch je odvětvím, které se neustále rozvíjí. Stává se významnějším i z hlediska podílu na hrubém domácím produktu a každý rok se zvyšuje počet účastníků na cestovním ruchu. Stal se neodmyslitelnou součástí moderního života, přináší oživení, změnu, ale také nové pracovní příležitosti a impuls pro zvýšení aktivity některých obcí.

Je obecně známo, že cestovní ruch je úzce spojen s informacemi. Potenciální účastník cestovního ruchu informace potřebuje, jinak lze jen těžko očekávat, že navštíví destinaci, o které nikdy neslyšel.

Rozvoj cestovního ruchu souvisí s rozvojem a využíváním moderních technologií. Tyto procesy přinášejí nové možnosti, usnadňují komunikaci a zjednodušují potenciálním účastníkům na cestovním ruchu získávání potřebných informací.

Česká republika je pro turisty atraktivní především velkým množstvím kulturně-historických památek. Právě ono množství, ale i hodnota památkových objektů tvoří významnou složku v rozvoji cestovního ruchu a zároveň tímto kompenzuje neexistenci moře a jiných atraktivit, které nejsou v naší zemi dostupné.

Vysoký počet kulturně-historických památek se nachází i v regionu Klatovsko, ležícím v Plzeňském kraji. Město Klatovy zde představuje silné centrum s dostatečným potenciálem cestovního ruchu, disponuje dostatečnými kapacitami, jak ubytovacími a stravovacími, tak i co se týče nabídky atraktivit.

Hlavní předností tohoto regionu by se do budoucna mohl stát vzrůstající zájem o trávení volného času v zachovalém přírodním prostředí, v kombinaci s návštěvou osvědčených památek. Přírodní předpoklady nabízejí mnoho možností pro pěší turistiku, cykloturistiku a řadu dalších sportovních i odpočinkových aktivit spojených s pobytem v přírodě.

Region Klatovsko je mi velmi blízký nejen z důvodu, že je místem mého narození a trvalého bydliště, ale především pro svou atraktivní a nepoškozenou přírodu, která se stává často cílem mých výletů. To je příčina toho, proč jsem si pro svou diplomovou práci zvolila právě toto téma.

2 METODIKA A ZPRACOVÁNÍ

2.1 Cíl práce

Cílem je zhodnotit současný stav cestovního ruchu na Klatovsku, provést jeho analýzu. Navrhnout opatření ke zlepšení. Vytvořit chybějící tištěný průvodce, který by komplexně zahrnoval veškeré aktivity ve sledovaném území a současně navrhnout možnosti a formy jeho distribuce.

2.2 Metodika práce

Metodika práce vychází z logické návaznosti činností a harmonogramu sestaveného v projektu diplomové práce. Zpracování bylo rozděleno do následujících fází:

1. **fáze**- bylo provedeno studium odborné literatury zabývající se danou problematikou,
2. **fáze**- shromažďování informací o sledované oblasti (mezi zdroje informací patřily také internetové stránky, vztahující se k regionu Klatovsko, rovněž statistiky a tabulky Českého statistického úřadu), vybraná literatura je podrobněji popsána v kapitole 3 Literární rešerše, knižní publikace, časopisy, turističtí průvodci, propagační materiály a mapy byly získávány v Městské knihovně v Klatovech, Univerzitní knihovně Jihočeské Univerzity a v Informačním centru v Klatovech,
3. **fáze**- situační analýza Klatovska, v rámci které byla zpracována analýza potenciálu cestovního ruchu na straně nabídky a SWOT analýza Klatovska,
4. **fáze**- analýza propagačních materiálů
5. **fáze**- byla vytvořena propagační brožura, která zahrnuje atraktivitu celého regionu

3 LITERÁRNÍ REŠERŠE

Tato kapitola se zabývá vymezením a definicí všech základních pojmů a vzájemných souvislostí, kterých se práce dotýká nebo se kterými se pracuje v další části diplomové práce. Názvem mé práce je Hodnocení potenciálu cestovního ruchu na Klatovsku. Z toho důvodu se nejprve věnuji vymezení pojmu cestovní ruch.

3.1 Cestovní ruch

Cestovnímu ruchu se ve svých publikacích věnuje celá řada autorů. Jejich snahou je definice a vymezení tohoto významného společensko-ekonomického fenoménu, ale vzhledem k tomu, že cestovní ruch se neustále vyvíjí, mění se teoretické přístupy k němu, mění se tudíž i jeho pojetí.

Podle M. Heskové – 2006 [1] je začátek rozvoje moderního cestovního ruchu datován do období přelomu 19. a 20. století, kdy se cestovní ruch začal formovat ve vyspělých krajinách jako odvětví společenské činnosti. Mnozí odborníci jeho prvopočátky spojují spíše s obdobím průmyslové revoluce jako důsledek tehdejších technických, ekonomických a sociálních podmínek.

Významným mezníkem v procesu zkoumání cestovního ruchu bylo zpracování a publikování Všeobecné nauky cestovního ruchu švýcarskými autory Hunzikerem a Kraftem v roce 1942. Oni definovali cestovní ruch jako „soubor vztahů a jevů, které vyplývají z pobytu na cizím místě, pokud cílem pobytu není trvalý pobyt nebo výkon výdělečné činnosti“. [1]

Další velice známou definicí cestovního ruchu je inovovaná „Gelenská“ definice z roku 1971. Podle ní lze definovat cestovní ruch jako „souhrn vztahů a jevů vyplývajících z cestování a pobytu osob, pro které místo pobytu není ani místem bydliště ani místem výkonu výdělečné činnosti“. [2]

J. Oriška – 1999 [2] uvádí, že cestovní ruch je soubor činností zaměřených na uspokojování potřeb souvisejících s cestou a pobytem osob mimo místo trvalého bydliště, zpravidla ve volném čase, za účelem zotavení, poznání, společenského kontaktu, kulturního a sportovního využití, lázeňského léčení a pracovních cest. Značnou část těchto potřeb lze uspokojit i mimo rámec cestovního ruchu, ale právě účast na cestovním ruchu představuje vyšší stupeň jejich uspokojení.

Za jednu z nejznámějších definicí cestovního ruchu lze považovat definici Světové organizace cestovního ruchu (WTO- World Tourism Organization), která vznikla v roce 1991 v kanadském městě Ottawa na mezinárodní konferenci o statistice cestovního ruchu. Její účastníci přijali návrh, že cestovním ruchem se rozumí „činnost osoby cestující na přechodnou dobu do místa ležícího mimo její běžné prostředí (místo bydliště), a to na dobu kratší než je stanovená, přičemž hlavní účel cesty je jiná než výkon výdělečné činnosti v navštíveném místě“. [1]

Všechny definice cestovního ruchu mívají obvykle několik složek. Obecně je cestovní ruch definován jako krátkodobý přesun lidí na jiná místa, než jsou místa jejich obvyklého pobytu, za účelem pro ně příjemných činností. Definice ale není plně výstižná. Nezahrnuje například oblast služebních cest, kde hlavním smyslem cestování je práce, nikoli zábava. [3]

Jak uvádí S. Horner a J. Swarbrooke – 2003 [3], cestovní ruch mnozí lidé nepovažují za samostatné odvětví, ale za činnost, která je výsledkem služeb jiných odvětví, jako jsou ubytování, stravování a doprava.

Pro vymezení cestovního ruchu se velmi často používají i jiné pojmy, například zotavení, rekreace, turistika, případně další, které však nejsou synonymem pojmu cestovní ruch ani v případě, že jsou vykonávány ve volném čase a mimo místo trvalého bydliště. Synonymem pojmu cestovní ruch je stále více používaný termín turismus, který téměř identicky používají světové jazyky (angličtina- tourism, němčina- Tourismus, francouzština- tourisme, španělština a italština- turismo). [1]

V knize M. Heskové - 2006 [1] je popsán cestovní ruch jako otevřený a dynamický systém, který tvoří dva podsystemy - subjekt cestovního ruchu a objekt cestovního ruchu, včetně jejich vzájemných vazeb. Tyto vazby existují i mezi cestovním ruchem jako systémem a jinými systémy, které tvoří jeho okolí. Jedná se zde o ekologické, ekonomické, politické, sociální a technicko-technologické prostředí.

3.1.1 Vznik a vývoj cestovního ruchu

3.1.1.1 Vývoj cestování ve středověku a starověku

Cestování a poznávání vzdálenějšího okolí doprovázelo vývoj starověkých civilizací a svým způsobem bylo podmínkou jejich úspěšného rozvoje. Typickým příkladem mohou sloužit Fénicičané, jejichž civilizace byla založena na obchodu a cestování. [1]

V knize M. Heskové – 2006 [1] je uvedeno, že mnohé písemné a stavební doklady o cestování za odpočinkem a zábavou také nalezneme ve starověkém Řecku a Římě. Staří Římané měli dokonce svá rekreační centra a střediska zábavy. Jako cílenou přípravu na budoucí povolání (politik, obchodník), již tehdy sloužili jejich účasti na námořních výpravách a putování po souši, které měly důležitý význam pro poznávání okolního světa. Vznikaly významné mapy, které zachycovaly tehdejší poznání světa včetně popisů zemí. Jako velmi významné příklady z té doby lze uvést první dochované popisy zemí a cest pocházejících od Herodota.

Ve středověku patřilo cestování k životnímu stylu šlechty, později i bohatých měšťanů a kupců. Cestování se stalo rovněž cílenou přípravou na budoucí povolání nebo službu. Vznikaly kvalitní mapy tehdy známého světa, významné cestopisy s představou o kulatosti Země především z období nejvýznamnějších námořních objevů. [1]

Ve 13. století začíná počátek objevitelských cest do zámoří (Čína, Indonésie). Nejznámější byla cesta benátského kupce Marca Pola. Od 16. století objevem knihtisku vznikaly tištění průvodci.

Z období 15. století, kdy došlo k významným zámořským objevům, lze připomenout výpravy Portugalců: 1471 – překročení rovníku, 1486-7 – obeplutí Mysu dobré naděje a 1498 – cesty do Indie (Vasco da Gama). Vedle těchto cest se do historie ČR významně zapsaly i výpravy Španělů: 1492 – objevení Ameriky Kryštofem Kolumbem, v letech 1519-1522 byla uskutečněna první cesta kolem světa.

Od 16. století vznikaly s vynálezem knihtisku první tištění průvodci, kteří usnadňovaly cestování. [1]

3.1.1.2 Vývoj v období novověku

Většina autorů se shoduje v tom, že počátky moderního cestovního ruchu je třeba hledat nejdříve v 17. a 18. století. Především v cestách šlechticů a tovaryšů za získáním zkušeností. V 16. a 17. století existovalo právo volného pohybu po cizím území pro šlechtice a kupce. Od 17. století se objevovaly zmínky o průvodcích, a to buď z řad důvěryhodného městského obyvatelstva anebo zcestovalých krajanů. Úlohou těchto průvodců bylo chránit poutníky před přepadením a ulehčovat cestu získanými znalostmi a poznatky o ubytování, zemi i národních zvycích.

Trend, kdy cestování sloužilo obchodním nebo vojenským zájmům, v podstatě trval až do 19. století. Rozvoj cestovního ruchu byl spjat s rozvojem společnosti, průmyslu a především s rozvojem dopravy. Nejprve šlo o využití páry na počátku 19. století. Mezníkem rozvoje dopravy byl benzinový motor koncem 19. století. Rozvoj silniční a železniční dopravy přinesl levné cestování pro širokou klientelu. Při dopravních cestách došlo k mohutnému rozvoji ubytovacích a stravovacích zařízení. Hostince se na přelomu 18. a 19. století ve Francii, Velké Británii, Švýcarsku, a Německu měnily na první hotely. Objev parního stroje se prosadil do námořní a říční dopravy, velice významné bylo zavedení lodního šroubu, celokovové konstrukce lodí a radiové spojení.

Nejnámějším průkopníkem organizovaného cestovního ruchu a zakladatelem moderního cestovního ruchu byl Angličan Thomas Cook (1808 – 1892), jehož nedělní výlety vlakem do přírody lze považovat za první zájezdy tak, jak je chápeme dnes.

Thomas Cook uspořádal 5. července 1841 první výlet osobním vlakem na trati Leicester – Loughborough (při příležitosti otevření železnice z Derby do Rugby) pro 570 zastánců protialkoholického hnutí na vzdálenosti 11 mil anglickým venkovem. Tato událost je dodnes označována jako zrod první cestovní kanceláře. T. Cook se stal průkopníkem mnoha metod, které jsou dodnes používány v cestovním ruchu a bez kterých se dnešní cestovní kanceláře neobejdou:

- vydávání tzv. blanketových úvěrových listů – dnešních voucherů,
- používání tzv. rooming listů, určených k rezervování předem zaplaceného ubytování,

- zpracování popisů tras, časových harmonogramů, programů, včetně všech zabezpečených služeb pro účastníky zájezdů,
- uzavírání dohod se železničními společnostmi o možnosti vydávat jízdenky za smluvní ceny na určité železniční tratě.

Osobností, která dala tištěným průvodcům současnou podobu a jméno baedeker, byl Němec Karl Baedeker (1801-1859). Jeho průvodci obsahovaly kromě mapek, plánů, tras, údajů o památkách, ubytování, dopravní spojení i řadu velmi praktických rad pro cestování. Počátky moderního popisu především lázeňských tras jsou výsledkem práce francouzského filozofa Mickela de Montaigne z roku 1530.

Obdobím prudkého rozvoje cestovního ruchu lze nazvat 19. a 20. století. Vznikají první sdružení, která si kladou za cíl zpřístupnit lidem hory (Alpenvereine) nejprve v Německu, později i v Rakousku. Prvními členy alpských spolků jsou šlechtici a bohatí pozemkoví vlastníci.

První desetiletí 20. století reprezentuje rozmach cestovního ruchu podnikatelských vrstev, živnostníků a lépe placených úředníků. Jedná se o krátké pobyty u známých nebo příbuzných, později jde o pobyty na blízském venkově – na letních bytech, výjimečně i pobyty v zahraničí. V tehdejší Sovětské svazu se do cestování zapojují i široké masy za odměnu od odborářských a podnikových zařízení. Podobný vývoj je patrný i v cestovním ruchu ve 30. letech v Itálii a Německu. Postupně byly splněny dva předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu:

1. svoboda pobytu, tzn. možnost právo měnit místo pobytu a možnost překračovat i státní hranice,
2. fond volného času, který je předpokladem vzniku cestovního ruchu jako zprostředkovatele rekreace, poznání a styku mezi lidmi.

K výše zmíněným dvěma předpokladům lze uvést i třetí – dostatek volných finančních prostředků.

Prvních forem cestovního ruchu se mohli zúčastňovat pouze svobodní lidé. Teprve politický a hospodářský vývoj umožnily zkrátit pracovní dobu a využít volný čas. I technický pokrok přinášel tlak na vzdělání, a proto lidé odcházeli za poznáním a zkušenostmi do světa.

Moderní cestovní ruch je produktem ekonomického rozvoje společnosti, rozvoje výrobních procesů a výrobních faktorů. Mnohé památky z kamene však posloužily lidem v minulosti jako stavební materiál. Teprve renesance opět objevila antiku a úctu k ní, francouzské osvícenství a německý romantismus naučily lidi se nebát přírody, navštěvovat ji, objevovat krásu starých zřícenin a tak obrátit pozornost k jejich ochraně. Jako důsledek rozvoje cestovního ruchu rostou i nároky na odbornou kvalifikaci, administrativní a materiálně-technické podmínky. [1]

3.1.1.3 Vznik a vývoj novodobého cestovního ruchu v Evropě

Novodobý cestovní ruch se začal formovat na přelomu 20. století. Cestovní ruch v závislosti na společensko – ekonomických podmínkách postupně zasahuje do všech sociálních subjektů (tříd, skupin, jednotlivců, společnosti). Cestovní ruch stále výrazněji nabývá znaku masovosti a dynamiky. Kvalitativní směry v cestovním ruchu se musely nevyhnutelně projevit ve změně kvality – zpočátku šlo o luxusní charakter, později plní úlohu a funkce reprodukce fyzických a duševních sil člověka. Tímto se zařazuje mezi důležité složky životní úrovně.

Cestovní ruch se stává trvalou objektivní součástí národního hospodářství a působí na dynamiku rozvoje. Z jednotlivých zařízení jako jsou cestovní kanceláře, ubytovací a stravovací, sportovní a rekreační zařízení se formuje vlastní pro cestovní ruch charakteristická materiálně – technická základna. Z malých podniků vznikají velké specializované organizační jednotky (řetězce), které dosahují úrovně samostatných organizačních celků na národní a mezinárodní úrovni. Vznik, průběh a další vývoj novodobého cestovního ruchu jako nového společenského jevu lze posoudit ve třech hlavních etapách: období do 1. světové války, období mezi dvěma světovými válkami a období po druhé světové válce. [1]

První etapa – období do 1. světové války

Tato etapa se formuje v podmínkách vyspělých zemí západní Evropy. Rozvoj výroby vytváří stále větší fond volného času, a s tím i možnost jeho využívání prostřednictvím cestovního ruchu. Vyšší vrstvy trávily volný čas v lázeňských střediscích a letoviscích s delší dobou pobytu, střední a nižší vrstvy uplatňovaly turistiku a volný pobyt v přírodě s kratší

dobou pobytu. Velký význam pro rozvoj cestovního ruchu širokých mas měly různé spolky a svazy. Cestovní ruch se liberalizoval – neexistovaly hranice mezi domácím a zahraničním cestovním ruchem. Účastníci cestovního ruchu mohli cestovat volně bez vážnějších administrativních omezení ze strany jednotlivých států. Toto období dále charakterizuje prudký rozvoj materiálně-technické základny především v lázeňských a přímořských rekreačních oblastech. První etapa je charakterizována malými praktickými zkušenostmi a nedostatkem odborného výzkumu problémů cestovního ruchu. [1]

Druhá etapa – období mezi dvěma světovými válkami

1. světová válka významně ovlivnila další rozvoj cestovního ruchu, a to zejména zahraničního cestovního ruchu, především v zájmu ozdravení národních ekonomik, které se zhoršily pod vlivem společenských i hospodářských problémů. Většina států přikročila k ochranným opatřením, která stále ve větší míře omezovala mezinárodní vztahy, pokud jde o oblasti celní, pasovou vízovou a zahraniční cestovní ruch. Omezení domácího a zahraničního cestovního ruchu přinesla také světová hospodářská krize ve 30. letech. Docházelo k rozvoji všech forem i druhů cestovního ruchu, k realizaci cestovního ruchu mimo letní sezóny začíná zasahovat svými prvky do zimní sezóny. Mnohé státy si zprostředkovaně přes platební bilanci v tomto období uvědomily ekonomický význam zahraničního cestovního ruchu a začaly podporovat jeho rozvoj. Vedle budování tradičních míst (lázní a letovisek), došlo s rozvojem automobilismu a dopravy vůbec k výstavbě zařízení, která zabezpečovala služby motoristů. Přesun k zimní sezóně otevíral nová netradiční místa pro cestovní ruch s nabídkou speciálních zařízení. V klasických zemích cestovního ruchu, jako jsou Rakousko, Švýcarsko, se stále více prosazovala organizační struktura cestovního ruchu. S rozvojem zahraničního cestovního ruchu vznikla potřeba řešit problémy na mezinárodní úrovni a nutnost vzniku mezinárodních organizací a orgánů. Byl kladen důraz na specifickou přípravu odborných pracovníků. První opatření se realizovala v tradičních zemích cestovního ruchu, kde byly položeny základy speciálního odborného vzdělávacího procesu, od zavedení jednotlivých předmětů do tradičních studijních programů až po samostatné studijní programy na školách všech stupňů. [1]

Třetí etapa – období po 2. světové válce

Důsledky 2. světové války výrazně ovlivnily směry rozvoje cestovního ruchu. Mezi nejvýznamnější faktory patří zejména rozdělení světa na dvě společenské soustavy, které se projeví i v rozvoji cestovního ruchu. Významným znakem novodobého cestovního ruchu v tomto období je jeho prudký růst ve všech druzích a formách. Cestovní ruch se postupně stával předmětem běžné spotřeby. Vedle rozvoje dlouhodobého cestovního ruchu se také intenzivně rozvíjí krátkodobý, včetně příměstské rekreace. Rozvoj cestovního ruchu na jedné straně pozitivně ovlivňovaly procesy zvyšování fondu volného času, rozvoj automobilismu, na druhé straně vliv negativních jevů na životní prostředí ve městech a průmyslových aglomeracích a působení dalších společensko-ekonomických faktorů. Výraznou změnou je velký přesun cestovního ruchu do zimní sezóny. Progresivní změny v dopravě umožňují vedle tradičních středisek zpřístupňovat nové geograficky vzdálenější a turisticky zajímavější destinace. Oproti meziválečnému období výrazně zasahuje do zahraničního i domácího cestovního ruchu stát. Devizové příjmy ze zahraničního cestovního ruchu jsou v mnohých zemích důležitou součástí zdrojů státního devizového hospodářství. Stát přebírá roli investora výstavby důležitých inženýrských sítí (voda, plyn, klimatizace, elektřina, telefon, silnice), aby pobídl hotelové společnosti a podniky cestovního ruchu k výstavbě a rozvoji daného území, které mu v budoucnu přinesou daňové výnosy a nová pracovní místa pro místní obyvatelstvo. Rozvoj cestovního ruchu si vyžádal i vyšší potřebu specializovaných odborníků jak se středoškolským, tak i s vysokoškolským vzděláním. Téměř v každém státě s vyspělým cestovním ruchem se věnuje velká pozornost odbornému vzdělání. Zvyšování kvalifikace má samozřejmě dopad na zkvalitňování služeb cestovního ruchu a prohlubování společenských a ekonomických účinků cestovního ruchu. [1]

Globalizace a evropeizace v oblasti cestovního ruchu

Globální trendy vývoje cestovního ruchu shrnula Světová organizace cestovního ruchu WTO na zasedání v Madridu (červen 1998) v Prognóze cestovního ruchu do roku 2020. Podle této Prognózy uskuteční do roku 2020 obyvatelstvo na celém světě 1,6 mld. zahraničních turistických cest. Turisté vynaloží na své cesty více než 2 biliony USD. Tyto údaje představují

průměrnou roční míru růstu zahraniční cest o 4,3 % a výdajů na tyto cesty o 6,7 %. WTO bohužel uvádí, že se mezinárodního cestovního ruchu zúčastní pouze 3,5 % obyvatel na světě.

Prognóza cestovního ruchu do roku 2020 se zaměřuje na mezinárodní cestovní ruch, přičemž domácí cestovní ruch má mnohem větší význam. Největší růst domácího cestovního ruchu se očekává v rozvojových zemích. Předpokládá se, že naše republika bude patřit mezi deset zemí, kam budou směřovat zahraniční turisté (Čína, USA, Francie, Španělsko, Hongkong, Itálie, Velká Británie, Mexiko, Rusko, ČR). Mezi země, ze kterých vycestuje nejvíce turistů budou patřit Čína a Rusko.

Předpokládá se, že do Evropy bude výhledově směřovat nejvíce zahraničních cest. Evropa zůstane i regionem s největším podílem pasivního cestovního ruchu. [1]

3.2 Situační analýza

V další části mé diplomové práci je provedena situační analýza. Situační analýza je podrobně popsána v knize H. Horákové, která situační analýzu chápe jako prostředek, který na základě analytického zhodnocení minulého vývoje a současného stavu a na základě kvalifikovaného odhadu pravděpodobného budoucího vývoje ve strategickém období může pomoci při formování budoucí tržní pozice. Šetří vnitřní situaci především vzhledem k trhům a konkurenci a zkoumá komplexně vliv faktorů vnějšího prostředí. Představuje dva typy analýzy – interní a externí. Externí podmínky, které jsou neovlivnitelné a nekontrolovatelné, silně ovlivňují situaci organizace. Mění atraktivnost tržních příležitostí, působí i na intenzitu ohrožení a spoluvytváří řadu specifických situací. Analýza pomáhá identifikovat takové situace, které mohou nastat v prostředí. Aby byla účinná, musí pokrývat všechny základní marketingové aktivity organizace a musí být komplexní. Jedině tak totiž může odhalit příčiny problémů, potíží, ale i úspěchů. [4]

Součástí mé situační analýzy je vymezení zkoumané oblasti – Klatovska, která patří do turistického regionu Šumava- Východ. Hesková – 2006 [1] turistické regiony vymezuje jako oblasti, pro něž je typický určitý druh cestovního ruchu, který jednotlivé prvky dané oblasti spojuje a sjednocuje, zároveň je odlišuje od ostatních regionů. Základem je existence produktů a souboru nabídky služeb cestovního ruchu.

Oblast Klatovska je dále lokalizována do území NUTS 2: Jihozápad. NUTS neboli Nomenklatura územních statistických jednotek, (zkratka z francouzského Nomenclature des Unites Territoriales Statistique, nebo anglického Nomenclature of Units for Territorial Statistics) jsou územní celky vytvořené pro statistické účely Eurostatu (statistický úřad Evropské unie) pro porovnání a analýzu ekonomických ukazatelů, statistickému monitorování, přípravě, realizaci a hodnocení regionální politiky členských zemí EU. Klasifikaci NUTS zavedl Eurostat v roce 1988. Normalizovaná klasifikace územních celků v České republice nese název CZ-NUTS. [11]

Nejprve v rámci situační analýzy charakterizují geografické podmínky, životní prostředí a dopravní dostupnost daného regionu. M. Hesková – 2006 [1] vymezuje region jako územní celek vyznačující se společnou úrovní výskytu určitých znaků nebo společnými procesy. Turistické regiony jsou jedním z typů regionů. Jedná se o oblasti, pro něž je typický určitý druh cestovního ruchu, který jednotlivé prvky spojuje a sjednocuje. Zároveň je také odlišuje od ostatních regionů. Základem je existence produktů a souboru nabídky služeb cestovního ruchu. Regiony s charakterem homogenních předpokladů realizace cestovního ruchu, tj. typ atraktivity, úroveň infrastruktury apod. Z tohoto pojetí vycházela rajonizace cestovního ruchu.

V knize E. Francové – 2003 [5] je předmětem rajonizace zmapování hlavních předpokladů jednotlivých oblastí naší republiky pro cestovní ruch. Rajonizace se nezabývala pouze hodnocením podmínek daných území pro rozvoj cestovního ruchu. Největším jejím přínosem je to, že obsahuje odbornou klasifikaci a výklad jednotlivých termínů vztahujících se ke geografické stratifikaci území.

V další části situační analýzy jsem se zaměřila na charakteristiku jednotlivých druhů a forem cestovního ruchu na Klatovsku. Doposud byl cestovní ruch vymezován v obecné rovině jeho pojetí. Ve skutečnosti však nabývá zcela konkrétní podoby, která je výrazem jeho obsahové a jevové stránky. Z tohoto hlediska se v odborné literatuře setkáváme s nejrůznějším členěním cestovního ruchu v závislosti na tom, jak se projevuje v reálné konkrétní podobě, a to ať již na straně poptávky nebo na straně nabídky. Odborná literatura nejčastěji člení cestovní ruch na formy cestovního ruchu, v nichž dominuje především hledisko motivů účasti na cestovním ruchu, a druhy cestovního ruchu, které zohledňují převážně jevový průběh cestovního ruchu a způsob jeho realizace v závislosti na geografických, ekonomických, společenských a jiných podmínkách, jakož i jeho účinky. [7]

V konkrétní praxi však dochází k prolínání obou těchto hledisek a navíc není mezi autory odborných publikací zcela jednota v tom, co je považováno za druh a co za formu cestovního ruchu. [7]

Charakteristikou jednotlivých druhů a forem cestovního ruchu se u nás zabývá mnoho autorů, například Hesková, Francová, Čertík nebo Petrů. Podle Z. Petrů – 1999 [6] formy cestovního ruchu vycházejí ze zaměření cestovního ruchu na uspokojování určitých konkrétních potřeb účastníka, tj. z poptávkově orientované definice cestovního ruchu. Potřeby účastníků cestovního ruchu mají specifikovaný charakter a odlišují se od jiných potřeb několika specifickými znaky. Jednotlivé formy cestovního ruchu obvykle kladou zvláštní požadavky na způsob realizace a zabezpečení služeb. Podle Z. Petrů základními formami cestovního ruchu jsou rekreační cestovní ruch, kulturně-poznávací cestovní ruch, sportovně-rekreační, lázeňsko-léčebný cestovní ruch. Dále existují tzv. specifické formy cestovního ruchu, mezi něž patří cestovní ruch mládeže, cestovní ruch třetí generace(seniorů), kongresový cestovní ruch, lovecký cestovní ruch, mototuristický cestovní ruch a další. Členění na formy cestovního ruchu nepředstavuje skutečně pojmovou klasifikaci, ale tvoří pouze obchodní, pracovní nebo propagační označení, a proto se také neustále vyvíjí v souvislosti s novými specifickými potřebami. Druhy cestovního ruchu jsou v knize Z. Petrů – 1999 [6] dělené podle místa realizace na domácí cestovní ruch, zahraniční cestovní ruch a tranzitní cestovní ruch. Podle způsobu účasti a formy úhrady nákladů na volný cestovní ruch a vázaný cestovní ruch. Podle způsobu a organizace zabezpečení služeb cestovního ruchu na neorganizovaný cestovní ruch a organizovaný cestovní ruch. A podle délky účasti na krátkodobý cestovní ruch a dlouhodobý cestovní ruch.

Další částí situační analýzy je charakteristika jednotlivých subjektů cestovního ruchu. Subjekty cestovního ruchu se ve svých knihách zabývá například E. Francová nebo Z. Petrů. Podle Z. Petrů – 1999 [6] důležitou součástí materiálních předpokladů cestovního ruchu a jeho materiálně-technické základny je soustava podniků cestovního ruchu, představovaná v současné době jak fyzickými, tak právníckými osobami. Obecně lze za podnik cestovního ruchu považovat takový subjekt, jenž přímo prodává spotřebitelům zboží a služby a uspokojuje tak speciální potřeby účastníků cestovního ruchu. Jsou to ubytovací podniky včetně lázeňských ubytovacích zařízení, stravovací podniky, dopravní podniky, podniky zprostředkovávající cestovní služby (cestovní kanceláře), podniky provozující sportovně-rekreační zařízení, podniky poskytující zvláštní služby (průvodcovské, překladatelské), podniky vyrábějící či prodávající výhradně turistické zboží, propagační podniky a další.

Podniky cestovního ruchu (subjekty poskytující služby cestovního ruchu) jsou nejdůležitější složky organizačního uspořádání, které realizují cestovní ruch a vytvářejí ekonomický výsledek, uskutečňují obrat, tržby, výkony a zisk. [6]

Jedním z cílů každého podniku cestovního ruchu je uspokojení potřeb účastníka cestovního ruchu. Pro uspokojení potřeb jsou velmi důležité jednotlivé služby a zboží. Klasifikací a charakteristikou služeb cestovního ruchu se ve své knize zabývá J. Oriška. Podle J. Orišky – 1999 [2] různorodost služeb cestovního ruchu umožňuje jejich klasifikování z více hledisek. Často se podle významu ve spotřebě účastníků cestovního ruchu rozlišují na služby základní a doplňkové. Do základních služeb se zařazuje přemístění účastníků cestovního ruchu z místa jejich trvalého bydliště do rekreačních prostorů a zpět a služby spojené s pobytem v rekreačním prostoru (služby ubytovací a stravovací). Doplňkové služby jsou spojeny s využíváním atraktivit, vlastností charakteristických pro konkrétní rekreační prostor. Z hlediska ekvivalentnosti výměny při poskytování služeb jde o služby placené a neplacené. Z prostorového hlediska se služby cestovního ruchu člení na služby poskytované v místě trvalého bydliště, během přepravy do rekreačního prostoru a zpět a služby v rekreačním prostoru. Podle způsobu zabezpečování služeb jde o vlastní služby poskytované dodavatelským způsobem, kdy mezi dodavatelem a účastníkem cestovního ruchu není žádný mezičlánek a služby zprostředkované cestovní kanceláří, která je mezičlánkem mezi dodavatelem služby a účastníkem cestovního ruchu. Nejčastěji se služby cestovního ruchu dělí podle jejich funkcí ve vztahu k jednotlivým uspokojovaným potřebám účastníků, v širším kontextu i ve vztahu ke společnosti. Z tohoto hlediska jde o služby dopravní, ubytovací, stravovací, zprostředkované, lázeňské, kongresové, průvodcovské, společensko-kulturní, sportovně –rekreační, animační, směnářské, pojišťovací, obchodní, komunální o horskou službu a další.

Podle M. Heskové - 2006 [1] je služba ekonomický statek, jehož podstatou je činnost a jehož hodnota je určena je určena užitek, který přináší. Poskytnutí služby se od výrobku liší tím, že jde o nemateriální činnost. Do procesu poskytování služby je nevyhnutelné začlenit i vnější faktor (zákazníka a zboží), v důsledku čehož dochází k souladu výroby služby s její spotřebou a pomíjivostí služby.

Zboží je výrobek určený k realizaci na trhu, tj. k prodeji konečnému spotřebiteli nebo jinému výrobcí, který ho ve formě polotovaru použije v dalším výrobním procesu. Každé zboží je výsledkem výrobního procesu, tj. nejdříve se stal výrobkem, ale ne každý výrobek se

musí stát zbožím. Každé zboží slouží k uspokojení určité potřeby a má svoji cenu, která závisí na vztahu poptávky po daném zboží na trhu a jeho nabídce. V cestovním ruchu se jedná například o jídla a nápoje určené na uspokojení potřeb výživy účastníků cestovního ruchu, kartografické produkty, upomínkové předměty a suvenýry, atd. [1]

Jednou z částí mé diplomové práce je také SWOT analýza. SWOT analýza je podrobně popsána například v knize H. Horákové nebo M. Čertíka. M. Čertík – 2001 [8] uvádí, že SWOT analýza slouží k získání přehledu o tom, v jakém tržním postavení se firma nachází. Jaká je úroveň vnitřního prostředí společnosti nestačí jenom údaje o těchto skutečnostech shromažďovat, je třeba je současně analyzovat a vyhodnocovat. K tomu slouží analytická marketingová metoda, nazvaná SWOT analýza. Silné stránky představují ty složky vnitřního marketingového prostředí firmy, jejichž úroveň je lepší než u srovnatelných konkurentů na trhu. Může se jednat například o lepší image, vyšší kvalitu poskytovaných služeb nebo o kvalifikovanější personál. Slabé stránky lze definovat naopak jako ty prvky marketingového systému firmy, které jsou ve vztahu ke konkurenci na horší úrovni. Může se jednat o příliš vysoké nebo naopak podezřele nízké ceny, špatný způsob komunikace se zákazníky nebo nekvalitní prodejní síť. Příležitosti jsou možnosti, které vznikají v tržním okolí firmy. Mohou spočívat v růstu cílových trhů, vyklizení trhu tržním konkurentem nebo ve změně legislativních podmínek, které upravují podnikání v daném oboru cestovního ruchu. Hrozby jsou naopak nepříznivé aspekty, které se objevují v tržním prostředí firmy. Může se jednat o vstup zcela nového subjektu na trh, vznik nových služeb, které vytlačí služby dosavadní nebo o prudkou změnu cen dodavatelských služeb. Analýzou silných a slabých stránek určíme v jaké situaci se podnik nachází. Na základě vyhodnocení a zjištění skutečností začneme nejprve posilovat silné stránky a využívat příležitosti, které se na trhu pro podnik vytvářejí. Následně odstraňujeme i slabé stránky a bráníme se hrozícímu nebezpečí.

3.3 Produkt cestovního ruchu

Hlavním cílem mé diplomové práce je návrh nového produktu- psaného průvodce po Klatovsku. Podle M. Heskové- 2006 [1] produktem cestovního ruchu je vše, co je nabízeno na trhu cestovního ruchu a má schopnost uspokojit potřeby návštěvníků a vytvořit tak komplexní soubor zážitků. Jedná se o soubor hlavně služeb, které produkuje a nabízí cílové místo

a podniky a instituce cestovního ruchu. Z ekonomického hlediska je produkt cestovního ruchu souborem volných statků, služeb, zboží a veřejných statků, které jsou předmětem spotřeby účastníků cestovního ruchu.

P. Kotler – 2004 [9] pod pojmem produkt rozumí vše, co tvoří nabídku na trhu. Jedná se o veškeré hmotné i nehmotné statky, které mohou být nakupovány, používány a spotřebovávány a které mohou uspokojovat potřeby a přání.

J. Zelenka a M. Pásková – 2002 [10] produkt cestovního ruchu definují jako souhrn veškeré nabídky soukromého či veřejného subjektu podnikajícího v cestovním ruchu nebo cestovní ruch koordinujícího. Jedná se o zboží (suvenýry, knižní průvodce, mapy apod.) a služby (ubytování, stravování, doprava, služby průvodců apod.).

Z pohledu účastníka je produkt cestovního ruchu vždy souborem (balíkem) individuálních služeb spojených podobně jako řetěz. Každá ze služeb zanechává v účastníkovi dojem z její spotřeby a má vliv na komplexní zážitek z pobytu v cílovém místě. Soubor služeb může tvořit například prvotní informace o možnosti účasti na cestovním ruchu, přeprava do cílového místa, ubytování v ubytovacím zařízení, stravování v pohostinském zařízení, získávání místních informací, místní přeprava a různé činnosti v místě pobytu (prohlídka pamětihodností, výlet, sportovní aktivity, návštěva kulturního podniku apod.) a poté zpáteční cesta. Každý podnik cestovního ruchu má svůj vlastní soubor služeb. Příležitostná chyba, nedorozumění, nebo jiná nepříznivá událost je nedostatkem v tomto souboru vyvolávajícím nespokojenost hosta. Hosté mají tendenci zapamatovat si nepříznivé události a hovořit o nich se svými příbuznými a známými. Po účasti na cestovním ruchu vědomě či nevědomě šíří hosté dobré jméno (goodwill) nebo špatné jméno (illwill) podniku nebo cílovému místu. Šíření špatného jména může znamenat i ztrátu stálého zákazníka. Praxe přitom potvrzuje, že získat nového zákazníka je pětikrát nákladnější než si udržet stálého. [1]

V knize M. Heskové- 2006 [1] je také charakterizován vývoj nového produktu. Tento vývoj vychází ze základní koncepce strategie rozvoje cestovního ruchu. Důležitou etapou je analýza příslušného trhu. Cílem tvorby nového produktu je zaplnění mezery na trhu, náhrada nebo rozšíření stávajícího produktového portfolia. Dále to může být reakce na změnu poptávky na trhu, na novou nabídku služeb dodavatelů v dopravě, ubytování apod. Návrh a sestavení produktu vychází z možností daného subjektu.

3.3.1 Distribuce produktu cestovního ruchu

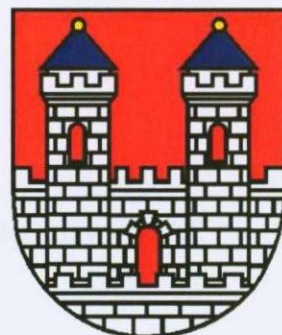
Jedním z dílčích cílů diplomové práce je určit způsoby distribuce psaného průvodce. Jelikož produkt se k zákazníkovi nedostává automaticky, je vždy nutné rozhodnout o jeho distribuci, tj. o činnostech, které mají zákazníkovi umožnit bezproblémovou realizaci produktu. Producenti služeb cestovního ruchu by měli věnovat těmto činnostem přiměřenou pozornost tak, aby předešli zbytečným ztrátám. [1]

Pro distribuci produktu cestovního ruchu se využívají různé distribuční kanály. Jde o přímou distribuci mezi producentem a konečným spotřebitelem nebo nepřímou distribuci, s využitím jednoho, případně více mezičlánků. Mezičlánky jsou cestovní kanceláře, cestovní agentury, turistické informační kanceláře, elektronické informační a rezervační systémy. V cestovním ruchu se stále více využívá i internet. [1]

4 SITUAČNÍ ANALÝZA ZKOUMANÉ OBLASTI

Klatovy - město plné historie, ležící v podhůří Šumavy si vysloužilo mnoho názvů, např. město karafiátů, dragounů, Brána Šumavy. Klatovy jsou hospodářským, kulturním, vzdělanostním a správním centrem západní části Pošumaví. Bohatá historie tohoto královského města sahá až do poloviny 13. století. Díky příznivé geografické poloze, blízkosti státních hranic, množství památek, významnému kulturnímu bohatství a krásné okolní krajině přitahují Klatovy mnoho návštěvníků.

Obrázek 1 – Znak města Klatov

4.1 Fyzicko-geografická analýza

4.1.1 Geografická poloha

Region Klatovsko se nachází v jihozápadních Čechách při hranici mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo. Na severu a západě hraničí s okresy Plzeňského kraje (Plzeň-jih a Domažlice), na východě s okresy Jihočeského kraje (Strakonice a Prachatice) a na jihu tvoří hranici regionu v délce asi 70 km státní hranice se SRN. Svou rozlohou, která činí 1 939,6 km², je největším okresem Plzeňského kraje a druhým největším okresem v České republice. Zabírá 25,7 % plochy Plzeňského kraje. V okrese je 95 obcí z toho 11 měst. [12]

4.1.2 Geomorfologie

Území Klatovska zasahuje z geomorfologického hlediska do tří geomorfologických subprovincií, čtyř geomorfologických oblastí, pěti geomorfologických celků a dvanácti

geomorfologických podcelků, z nichž čtyři - Železnorudská hornatina, Strážovská vrchovina, Svatoborská vrchovina a Klatovská kotlina - leží v regionu plně, ostatních osm přesahuje i do dalších území. Podle reliéfních tvarů jsou geomorfologické podcelky uspořádány následovně [13]:

Hornatiny - Železnorudská

Horské planiny - Šumavské (pláně)

Vrchoviny - Jezvinecká, Strážovská, Svatoborská, Vimperská, Bavorovská,
Nepomucká, Cudenická, Radyňská

Pahorkatiny - Horažďovická, Merklínská

Kotliny - Klatovská

Povrch regionu je značně členitý. Převažují vrchoviny - geomorfologický reliéfní útvar charakteristický pro podhorská území s převládající výškovou členitostí 150 – 300 m, v nadmořské výšce 600 – 900 m. Jihozápadní stranu Klatovska tvoří po celé délce pohoří Šumavy, které je v pásmu hranic nejvyšší a kde je rovněž nejvyšší místo regionu - Velká Mokrůvka (1 370 m n. m.). [12] Reliéf krajiny klesá od hraničních hor směrem do vnitrozemí a přechází pahorkatinou k nejnižše položeným místům regionu, která se nacházejí v povodí Úhlavy, v místech, kde opouští území Klatovska (u obce Borovy) a kde je nadmořská výška zhruba 360 m. Celá oblast má průměrnou nadmořskou výšku 589 m a celkové převýšení dosahuje 1010 m. [14]

4.1.3 Hydrologické podmínky

Šumavou probíhá hlavní evropské rozvodí mezi Severním a Černým mořem, ale téměř celé území Klatovska patří do úmoří Severního moře. Na Šumavě pramení dva hlavní toky regionu - Otava a Úhlava. Na řece Úhlavě se nachází vodní nádrž Nýrsko, která slouží jako zásobárna pitné vody pro část klatovského regionu. Obě řeky náleží do povodí Labe. Třetí nejvýznamnější řekou je Úslava, která protéká oblastí pouze v délce 20 km.

Pro vodní hospodářství regionu je důležitá řada rybníků, které dohromady představují 1 084 ha. Největší je Kozčínský, má výměru 104 ha, téměř 70 ha má rybník Myslívský a 58

ha rybník Hnačovský. [15] Rybníky slouží zejména k chovu ryb, ale i k rekreaci (koupání, vodní sporty) a případně také jako požární nádrže.

Turistickým klenotem Klatovska jsou zejména čtyři šumavská jezera ledovcového původu se slatěmi (Černé, Čertovo, Prášilské a Laka). Největší z nich je Černé jezero. Leží v nadmořské výšce 1 008 m, jeho vodní hladina zaujímá plochu více než 18 hektarů a je hluboké 39,8 m. [14]

4.1.4 Klimatické podmínky

Podnebí Klatovska ovlivňují nadmořská výška a expozice terénu vůči proudění vzduchu. Malé roční výkyvy teplot a srážek svědčí o působení oceánických vlivů. Průměrné roční teploty se v regionu pohybují kolem 6°C, srážky se pohybují v rozmezí 500 - 1 200 mm, jsou však místně ovlivňovány návětrnou polohou.

Horská část patří do klimatické oblasti mírně chladné, vlhké s chladnou zimou. Sněhová pokrývka zde leží kolem 130 dní v roce.

Významným klimatickým jevem jsou pravidelné teplotní inverze, a to zejména v období od září do března. Další místní zvláštností je föhnové proudění přinášející teplý a suchý vzduch, který je příčinou častých oblev. [14]

4.1.5 Ochrana přírody a životní prostředí

Poloha Klatovska, které do svého území zahrnuje hlavní šumavský hřeben, šumavské pláne i podhůří s navazujícími vrchovinami, společně se 40-tiletou relativní uzavřeností celé jižní a jihozápadní části regionu ve 2. polovině 20. století je příčinou, že je oblast na předním místě v České republice z hlediska výskytu zvláště cenných přírodních území. [15]

Na území Klatovska se nacházejí dvě velkoplošná zvláště chráněná území přírody (NP Šumava a CHKO Šumava) a 51 maloplošných zvláště chráněných území (např. Černé a Čertovo jezero, Americká zahrada u Chudenic, Modravské slatě), z nichž čtyři se nacházejí

na území NP Šumava a 21 na území CHKO Šumava. Na území NP a CHKO stanovuje MŽP ČR ještě tzv. zóny odstupňované ochrany, přičemž 1. zóna je nejcennější a má míru ochrany obdobnou jako maloplošná zvláště chráněná území přírody. [16]

Poměrně malé zastoupení průmyslu a 43,1 % lesů z celkové výměry regionu již samo předurčuje dobrý stav životního prostředí. Z tohoto hlediska patří životní prostředí Klatovska mezi nejpriznivější v kraji, přičemž jižní polovina území - podhůří Šumavy a Šumava - patří mezi nejkvalitnější oblasti České republiky vůbec. Rozhodující zdroje znečištění ovzduší se nachází u tří průmyslových středisek - v Klatovech, Horažďovicích a Sušici, kde přispívá k nepříznivému stavu i špatně provětraná inverzní kotlina a poněkud drsnější klima.

4.2 Socioekonomická analýza

4.2.1 Demografie

Do katastrálního území regionu náleží 95 obcí, z toho 11 měst. Horažďovice, Klatovy a Sušice jsou obce s rozšířenou působností a Kašperské Hory, Nýrsko a Plánice obce s pověřeným obecním úřadem. [17] Počet obyvatel k 1.1.2008 činil 88 345 osob. Při sledování dlouhodobého vývoje počtu obyvatel okresu se jednoznačně projevuje neustálý pokles, a to po celé poválečné období. Spolu s ním dochází k přesunu obyvatel do měst. V Klatovech bydlelo k 1. 1. 2008 25,9 % veškerého obyvatelstva okresu, v Sušici 13,0 % a v Horažďovicích 6,4 %. 41 % všech obcí klatovského regionu tvoří obce do 200 obyvatel, na celkovém počtu obyvatel se podílí jen 5,2 %. Obce s více než jedním tisícem obyvatel tvoří pouze 14,7 % obcí tohoto regionu. Hustota obyvatel je nízká – 45 na 1 km². [12]

Věková struktura obyvatelstva Klatovska se zvýšila. Pokud obyvatelstvo okresu Klatovy rozdělíme do 3 věkových skupin, pak děti do 14 let tvořily k 1. 1. 2008 14,2 %, obyvatelé ve věku 15-64 let 70,5 % a osoby ve věku 65 a více let 15,3 % z celkového počtu obyvatel. Průměrný věk mužů na Klatovsku byl k 31.12.2007 39,4 let a žen 42,2 let.

V roce 2007 se na Klatovsku živě narodilo 884 osob a zemřelo 957 osob. Přirozený přírůstek obyvatelstva tedy činil -73 osob. V témž roce činil počet přistěhovalých 1 344 osob a počet vystěhovalých 872 osob. Migrační přírůstek obyvatelstva byl tedy 472 osob. Celkový

přírůstek obyvatelstva tedy činil 399 osob. Na území Klatovska žije 95,8 % obyvatel české národnosti, 1,3 % obyvatel národnosti slovenské a třetí největší národnostní skupinou jsou Vietnamci. 37,7 % obyvatel Klatovska jsou věřící, z toho téměř 91 % vyznává římskokatolickou církev. [12]

Míra registrované nezaměstnanosti byla k 31.12.2007 v okrese 6,22 %. Ke stejnému datu bylo na klatovském okrese 2 991 neumístěných uchazečů o zaměstnání a 1 323 volných pracovních míst.

4.2.2 Hospodářství

Území Klatovska patří z hlediska přírodních podmínek pro zemědělskou výrobu k relativně méně významným územím v České republice. Toto území je zařazeno do skupiny LFA, tedy mezi méně příznivé oblasti pro zemědělskou výrobu. Zemědělství v roce 2007 obhospodařovalo 90 172 ha zemědělské půdy, tj. 46,3% z celkové výměry okresu. Z této výměry připadlo 50 044 ha na ornou půdu. Z orné půdy největší osevní plochu zaujímají obiloviny. Z obilovin se nejvíce na klatovském okrese pěstuje pšenice a ječmen. Za poslední desetiletí se zvýšila osevní plocha řepky. V okrese se rovněž pěstují brambory (konzumní i průmyslové). Začíná být tendence ve zvyšování pěstování průmyslových brambor. Živočišná výroba je zaměřena především na chov skotu. Rozšiřují se počty ovcí a koz.

Na Klatovsku je převážně lehký průmysl, který je soustředěn do tří středisek: Klatovy, Sušice a Horažďovice. Mezi nejvýznamnější podniky náleží: Hasit Šumavské vápenice a omítkárny, a.s., Otavské strojírný, a.s., Solo Sirkárna, a.s. Sušice, SPAK – VSD Austria, a.s., Medica Filtr, s.r.o. Kašperské Hory a Gioo Style PAP, a.s. Sušice.

Na území Klatovska je evidováno celkem 38 výhradních ložisek nerostných surovin na celkové ploše 751 ha, z nichž je v současné době těženo pouze 11 ložisek (1 ložisko vápence, 6 ložisek dekoračního kamene, 3 ložiska stavebního kamene a 1 ložisko šterkopísků). S výjimkou těžby vápence na ložisku Velké Hydčice - Hejná (Hasit a.s.) mají ostatní těžená ložiska jen místní význam. [12]

Významným přírodním bohatstvím klatovského regionu jsou lesy. Jedná se především o jehličnaté lesy, převážně smrkové. Výměra lesní půdy činí 83 598 ha, to znamená, že lesnatost 43,1 % řadí území výrazně nad celorepublikový průměr (33,3 %).

Dalším významným odvětvím hospodářství jsou služby. Perspektivní ekonomickou aktivitou regionu je poskytování služeb spojených s cestovním ruchem, k čemuž má Klatovsko velmi dobré geografické a ekonomické předpoklady. Z ekonomických podmínek jsou považovány za nejvýznamnější kapacita ubytovacích zařízení a celková orientace a specializace území na rekreaci a cestovní ruch a služby s tím spojené.

Okres Klatovy lze považovat téměř celý za jednu rozsáhlou rekreační oblast, velmi atraktivní a stále vyhledávanější. V popředí zájmu je především oblast Šumavy v hraničním pásmu, ale i její podhůří, dále pak města Sušice a Klatovy, z rekreací u vody pak povodí Otavy, rybníky Hnačov a Valcha.

4.3 Analýza cestovního ruchu

4.3.1 Analýza potenciálu na straně nabídky

4.3.1.1 Primární potenciál

Přírodní potenciál

- **Národní park a Chráněná krajinná oblast Šumava**

Šumava, jedno z nejstarších pohoří Evropy, se rozprostírá v příhraniční oblasti jihozápadních Čech, kde leží na průsečíku tří historických zemí střední Evropy – Bavorska, Horního Rakouska a Čech. V geografickém vymezení se jedná o horské pásmo v délce zhruba 140 km, rozkládající se mezi Všerubským a Vyšebrodským průsmekem. Na české straně je nejvyšším vrcholem Plechý (1 378 m n. m.). [18]

S cílem chránit přírodní prostředí Šumavy byla dne 27. 12. 1963 vyhlášena Chráněná krajinná oblast Šumava, která se dnes rozkládá na ploše 94 480 ha. V nejcennější části

Chráněné krajinné oblasti Šumava byl zřízen nařízením vlády České republiky č. 63/1991 Sb. ze dne 20. března 1991 Národní park Šumava. Národní park Šumava je svými 68 520 ha plošně největším v České republice. Na území Klatovska zaujímá 34 444 ha. [15] V rámci Národního parku Šumava jsou vzácné lokality zahrnuty do klidových území. Z hlediska ochrany přírody jsou navíc rozděleny do tří ochranných zón. Cílem 1. zóny je uchovat samořídící funkce přírody a maximálně omezit lidské zásahy, takže tato část národního parku je veřejnosti přístupná jen po značených trasách nebo naučných stezkách. 2. zóna chrání území člověkem již pozměněné a usiluje o zachování současné přírodní rovnováhy. Do 3. zóny jsou zařazena území s větší zástavbou a silnějším turistickým ruchem, avšak bez větších negativních lidských zásahů. Pro své přírodní hodnoty získaly Chráněná krajinná oblast Šumava i Národní park Šumava v roce 1990 statut biosférické rezervace UNESCO [18].

Nejrozsáhlejším šumavským celkem (400 km²) jsou známé šumavské Pláně v centrální části Šumavy. Jedná se o náhorní plošiny, jejichž nadmořská výška se pohybuje kolem 900 – 1 100 m. [16] Na území Klatovska zasahují Kochanovské pláně. Typickou složkou přírody náhorních rovin centrální Šumavy jsou slatě. Největších z nich - Tříjezerní slat' (5 ha) – leží také právě na území Klatovska.

K nejvýznamnějším přírodním atraktivitám na území klatovské části Šumavy patří ledovcová jezera. Největším, nejhlubším a nejnižše položeným jezerem na Šumavě je Černé jezero. Plocha vodní hladiny je 18,4 ha, největší hloubka 39,8 m. Nedaleko Černého jezera se nachází Čertovo jezero, které se rozlohou 10,33 ha řadí hned na druhé místo co do velikosti. Naopak nejmenším ze všech ledovcových jezer je jezero Laka, svou nadmořskou výškou 1 096 m je však nejvýše položeným jezerem Šumavy. [19] Pod stěnami Poledníku se rozprostírá Prášilské jezero. K dalším turistickým cílům patří hřeben Pancíře, vodopád Bílá strž, Prášily s Poledníkem, Povydrří, Vchynicko-Tetovský kanál či Modrava.

Šumava nabízí velmi dobré podmínky pro pěší turistiku a cykloturistiku, v zimě pro sjezdové i běžecké lyžování. Nejvíce sjezdovek je soustředěno v bezprostředním okolí Železné Rudy a Špičáku, hustá síť pravidelně upravovaných lyžařských běžeckých tras se nachází poblíž Modravy, Srní a Horské Kvildy. Na své si na Šumavě přijdou i vyznavači vodních sportů, kteří mohou v letním období splouvat horní tok Otavy od Čenkovy pily.

Dle kategorizace České centrály cestovního ruchu z roku 1998 je Šumava jedním ze 14 turistických regionů České republiky, určený jako komplexní turistický produkt k ucelené prezentaci zejména pro incomingový cestovní ruch.

▪ **Maloplošná zvláště chráněná území přírody na Klatovsku**

Na území Klatovska se nachází celkem 51 vyhlášených maloplošných zvláště chráněných území přírody, z toho 25 z nich na území Národního parku Šumava (4 přírodní památky) či Chráněné krajinné oblasti Šumava (2 národní přírodní rezervace, 18 přírodních rezervací, 1 přírodní památka). [20]

Národní přírodní rezervace

Bílá strž – hluboce zaříznuté údolí Bílého potoka, nacházející se v Královském hvozdu, který zde vytváří peřeje a jediný šumavský vodopád.

Černé a Čertovo jezero – dvě největší jezera na Šumavě ledovcového původu. Na Jezerní stěně nad Černým jezerem se rozkládá horský prales. [21]

Národní přírodní památky

Americká zahrada – cenné dendrologické arboretum v Chudenicích, které bylo založené roku 1848 hrabětem Evženem Černínem. Jméno této zahradě daly severoamerické dřeviny.

Pastviště u Fínů – podhorská louka v údolí Podmokelského potoka na Sušicku, která je jediným místem výskytu švihlíku krutiklasu v Čechách. [21]

Přírodní rezervace

Amálino údolí – rozptýlené biotopy skalisek, mokřadů, pramenišť a stromových skupin u Kašperských hor.

Bělč – zbytek starého smíšeného pralesa u Malechova.

Bělýšov – přirozená acidofilní doubrava s příměsí lípy, klenu, buku a borovice, s teplomilnou květenou, nacházející se nedaleko Chudenic.

Borek u Velhartic – strmé křemencové rulové skály s reliktním borem a suťovým lesem.

Hamižná – bývalá pastvina s významnou květenou u Hartmanic. Jsou zde zachovány památky po těžbě zlata.

Chřepice – oblast s výskytem společenstev luhů, olšin a horských lučin antropicky ovlivněných.

Jelení vrch – smíšený listnatý porost s lípou na kamenitém vrcholu kopce Jelení vrch.

Kepelské mokřady – vrchoviště a podmáčené louky u obce Zhůří.

Luňáky – slatinné louky se vzácnou avifaunou v blízkosti Klatov.

Měštišské rokle – komplex pramenišť, rašelinišť a potočních niv s významnými porosty.

Milčice – lokalita vzácné květeny na krystalických vápencích na Sušicku.

Na Volešku – zachovalý mokřad s cennou květenou na Sušicku.

Nebe – mozaika suchých a zamokřených ekosystémů u Kašperských Hor, kde se vyskytují ohrožené druhy rostlin a živočichů.

Prácheň – smíšený listnatý porost nedaleko Velkých Hydčic.

Prameniště – systém pramenišť a rašelinišť s významnými rostlinnými a živočišnými společenstvy, nacházející se mezi Pancířem a Javornou na Šumavě.

Pučanka – zalesněný kopec se vzácnou teplomilnou květenou u obce Hejná.

V Morávkách – opuštěné pastviny s typickou květenou u obce Loužná.

Zbynické rybníky – rybníky Velká a Malá Strana s mokřadními loukami.

Přírodní památky

Bejkovna – opuštěné pastviny a rašeliniště s bohatou květenou nedaleko Petrovice u Měčina.

Dolejší drahy – opuštěné pastviny se vzácnou květenou u obce Nehodiv.

Chudenická bažantnice – starý smíšený porost s bohatou avifaunou v Lučicích u Chudenic.

Loreta – opuštěný vápencový lom nedaleko Týnce u Klatov. Dochovala se zde stará důlní štola se systémem chodeb a krasové dutiny s krápníkovou výzdobou.

Loupensko – bizarní skupina bulžňákových skal u obce Nezdice nad Úhlavou.

Modravské slatě – rozlehlé mokřadní území evropského významu v okolí Filipovy Hutě, Prášil a Roklanského lesa.

Mrazové srázy u Lazen – dokonale vyvinutý mrazový sráz s kamenným mořem, vzdálený 1 km od obce Strašín na Sušicku.

Obří zámek – skalnaté vrcholy s kamenným mořem a přirozenými lesními porosty poblíž Kašperských Hor.

Povydrí – údolí balvanitého úseku Vydry s přilehlými zalesněnými stráněmi v okolí obcí Horská Kvilda, Srní, Svojše, Vchynice-Tetov.

Stará Úhlava – rameno Úhlavy s významnou květenou v Kokšíně u Klatov.

Strašínská jeskyně – nezpřístupněná krasová jeskyně ve Strašíně u Sušice.

Svatý Bernard – skalní výchozy amfibolického gabra v Liščí u Chudenína.

Tetřevská slat' – horské vrchoviště nedaleko Horské Kvildy.

Tupadelské skály – skupina bulžňákových skal, které jsou vzdáleny 5 km západně od Klatov.

U Radošína – opuštěný amfibolitový lom u Svaté Kateřiny.

Velký kámen – starý bukový porost s příměsí jedle a borovice s bohatým bylinným patrem na kamenitém svahu u Lovčic.

▪ Přírodní parky na Klatovsku

Přírodní park Plánický hřeben - ústřední část území Plánické vrchoviny. Většina území je pokryta lesy, převážně smrkovými. Pro tuto oblast jsou také typické balvanité pastviny. Unikátně se vyskytuje květena na vápencích (např. u Nehodiva).

Výměra: 78 km², vyhlášen v r. 1979. [15]

Přírodní park Kašperskohorská vrchovina - typická krajina předhůří Šumavy kopcovitého charakteru se značným podílem lesních, převážně smrkových porostů. Významné území nejen z přírodovědného, ale i z historického hlediska.

Výměra: 50 km², vyhlášen v r. 1981. [21]

Přírodní park Kochánov - část území tzv. Kochánovských plání, charakteristického geomorfologického útvaru předhůří Šumavy. Rozsáhlé lesní celky převážně tvořené smrkovými porosty, na březích vodních toků se vyskytují sejpová pole, zarostlá většinou lužním lesem, s řadou chráněných rostlinných i živočišných druhů.

Výměra: 81 km², vyhlášen v r. 1985. [21]

Přírodní park Buděticko - část území sušicko-horažďovických vápenců s cennou suchomilnou i teplomilnou vegetací a vzácnou entomofaunou. Území je ohrožováno dalšími požadavky na těžbu vápence.

Výměra: 44 km², vyhlášen v r. 1994. [15]

▪ Jeskyně

Strašínská jeskyně – jedna z největších jeskyní v Pošumaví, která bývá někdy nazývána Nezdecká. Leží v bývalém lomu západně od vsi Strašín, asi 10 km jihovýchodně od Sušice. Vznikla jako puklinová jeskyně v krystalickém vápenci. Jeskyně není zdobena krápníky, ale voda, která kdysi podzemím proudila, vytvořila ve stropě obří hrnce. [22]

▪ Řeka Otava

Otava, jedna z nejkrásnějších českých řek, vzniká soutokem dvou dravých šumavských řek Vydry a Křemelné u osady Čeňkova Pila. Zhruba po 113 km se pod hradem Zvíkov vlévá do Vltavy. V minulosti tvořilo údolí Otavy důležitou přístupovou cestu na centrální Šumavu. Po řece se dříve též transportovaly suroviny, a to zejména dřevo, ze Šumavy do nitra Čech. Otava byla proslulá čilou voroplavbou. Ve středověku se z náplavů Otavy i jejích přítoků získávalo rýžováním zlato.

Turisticky nejatraktivnější je údolí horního toku řeky od Čeňkovy Pily po Sušici. V tomto úseku má Otava značný spád, řečiště je plné peřejí a velkých kamenů, řeka vytváří četné zákruty. Na Čeňkově Pile je nástupní místo pro vodácké sjezdy Otavy, horní tok řeky sleduje červená turistická značka i silnice využívána také cyklisty. [16]

Společenský potenciál

▪ Hradby a zámky na Klatovsku

Zámek Chudenice – pozdně barokní zámek, vystavěn na místě gotické tvrze ze 14. století. V r. 1564 se majitelem tvrze stal Humprecht Czernin, který ji na konci 16. století nechal renesančně upravit. Svou barokní podobu zámek získal až koncem 18. století. [23]

Hrad Kašperk – nejvýše položený královský hrad v Čechách (886 m n. m.). Vystavěn byl v letech 1356–1365 na příkaz Karla IV. Sloužil jako ochrana zemské hranice proti Bavorsku. Od roku 1617 se uvádí jako pustý, po třicetileté válce byly jeho zdi záměrně pobořeny. Tento gotický hrad byl na počest Karla IV. pojmenován Karlsberg, z toho se počestilo Kašperk. [23]

Hrad a zámek Klenová - gotický hrad z konce 13. století, vystavěný pány z Janovic a Klenové. V 17. století bylo na předhradí již pustého hradu vystavěno nové sídlo. V 19. století byl pseudogoticky upraven. V roce 1963 byla na Klenové zřízena galerie výtvarného umění. [23]

Zámek Lázeň – renesanční zámek vznikl přestavbou lázeňské budovy v polovině 19. století jihozápadně od Chudenic. Byl původně tvrzí, kterou její majitel Humprecht Czernin nechal na konci 16. století přestavět na letní sídlo. Dnes je využíván jako hotel. [23]

Hrad Rabí – nejmohutnější hradní zřícenina v Čechách. Hrad byl založen na počátku 14. století pány z Budčtic. Do psaných dějin vstupuje hrad Rabí až roku 1380, kdy byl majetkem Půty Švihovského z Rýzmburka. V letech 1420-21 byl hrad dvakrát dobyt husity a při druhém obležení zde Jan Žižka přišel o druhé oko. Na přelomu 14. století a 15. století byl hrad přestavěn a opevněn a patřil k nejpevnějším v Čechách. [23]

Hrad Švihov - původně tvrz, která byla za Švihovských z Rýzmburka od roku 1480 velkolepě pozdně goticky přestavěna na vodní hrad. Od roku 2001 je tento gotický hrad národní kulturní památkou. [23]

Hrad Velhartice – středověký gotický hrad založený na přelomu 13. a 14. století. Byl sídlem komorníka krále Karla IV. Buška z Velhartic. Za krále Jiřího z Poděbrad tady byly schovávány české korunovační klenoty. Roku 2001 byl hrad prohlášen národní kulturní památkou. [23]

Barokní zámek v Horažďovicích a Chanovicích, pozdně renesanční zámeček v Červeném Poříčí či barokní zámeček v Ježovech mají spíše regionální význam.

▪ Významné zříceniny na Klatovsku

Nový Herštejn – zřícenina hradu spojeného s rodem pánů z Velhartic. Z hradu se dochovala mohutná obytná věž se zachovanými střílnami a dobře patrným původním vstupem v úrovni 1. patra. Dále se zachovaly vysoké zbytky zdí dolního hradu a při cestě k bývalé hradní bráně i tzv. Panenská věž. Hradní zříceniny jsou volně přístupné. Od roku 1933 je návrší s hradem vyhlášeno státní památkovou rezervací.

Opálka – renesanční tvrz se nachází ve stejnojmenné vsi na Klatovsku v Plzeňském kraji. Jádrem tvrze je gotická věžovitá stavba s obvodovou hradbou. Tvrz není veřejnosti přístupná.

Pajrek – patřil mezi hrady s jednoduchým půdorysem, jeho jádrem byla mohutná hranolová věž, která se dosud dochovala místy až do výšky třetího patra. Dále se zachovala část věže v severovýchodním nároží a zbytky hradeb. Hradní zříceniny jsou volně přístupné.

Rýzmberk – původně dvojdílný hrad. Dnes je zde sezónně přístupná vyhlídková věž. Z hradu se dochovaly zbytky hradního paláce s mohutnou věží, hradby a bašty. Hradní zříceniny jsou volně přístupné.

Zavlekov – zřícenina gotické tvrze z poloviny 14. století. Dochovaly se vysoké zdi s okrouhlou baštou s gotickým portálem ve výši prvního patra. Zříceniny tvrze jsou volně přístupné. [24]

▪ Významná města a jejich památky

Klatovy

Město Klatovy bylo založeno českým králem Přemyslem Otakarem II. kolem roku 1260 na místě bývalé české vsi Klatov, jejíž název byl odvozen od „klátů“ – pařezů, na důležité obchodní cestě do Bavorska. Město se rychle rozrůstalo především díky zemědělství, které pak následně umožnilo vznik řemesel.

Král Václav II. posílil hospodářský význam města tím, že Klatovanům povolil ražbu tzv. brakteátů, ale r. 1300 tuto činnost reforma ukončila. Roku 1288 přišel první velký požár, který zničil prakticky celé, tehdy ještě dřevěné město. Za Jana Lucemburského město získává právo mílové, ale skutečný rozmach nastává až za vlády jeho syna Karla IV., císaře římského, neboť dochází k aktivnímu obchodování s Bavorskem, zakládají se rybníky, chmelnice a město smí konat výroční trhy. Další Lucemburk, Václav IV. udělil městu „úřad popravý“ a další výhody. Rozvoj na čas ustal během husitské revoluce, kdy se měšťané připojili na stranu kališníků.

Požár z r. 1464 zničil všechna tehdejší předměstí, ale i tak Klatovy na přelomu 15. a 16. století patřily k nejvýznamnějším českým městům. Rozsáhlá pozdně gotická stavební činnost to jen dokládá. Avšak v roce 1547 král Ferdinand I. městu zkonfiskoval značnou část majetku. V té době probíhala stavba Černé věže a nové radnice, čímž se město dostalo do vážných problémů, které pak ještě prohloubil požár z května 1579, jež prakticky zastavil renesanční výstavbu. Město pak dále strádá vlivem požárů, vojsk, ale i přesto Klatovy patřily k pýchám království, což dokazuje i slavná Willenbergrova rytina z roku 1602. V době, kdy jezuité dokončovali svůj kostel a koleje, Klatovy již dávno zapomněly na rány utržené osudem. Duchovní činnost je na rozvoji především díky působení Bohuslava Albína, ale roku 1685 se město stává poutním místem díky slavnému mariánskému obrazu, který byl umístěn v děkanském kostele. Město bohatne, ale roku 1689 francouzští žháři přinášejí městu další požár, který kromě domů zničil i interiér jezuitského kostela, radniční síň a další. Zmizely prakticky všechny pozdně gotické i renesanční památky. Až po roce se začíná s opravou radnice a jezuitského kostela, jež byl otevřen r. 1690. Ale už o čtyři roky později se ve městě buduje nový kostel – dominikánský – a město začíná nabírat barokní vzhled.

V roce 1712 poctil Klatovy svou návštěvou i císař Karel VI. Roku 1751 se město stává krajským sídlem a sídlem kriminálního soudu. Roku 1812 bylo otevřeno nové gymnázium a ještě téhož roku Klatovy navštívil císař František I.

Na přelomu 19. a 20. století je pro vývoj města charakteristický rozvoj předměstí. Meziválečný čas byl i pro Klatovy charakteristický krizí z 30. let, ale i nebezpečím ze strany

nedalekého Německa. Za války zde sídlilo gestapo a tzv. Oberlandrat. V době Heydrichiády bylo právě gestapem v Lubském lese popraveno 73 vlastenců. Po osvobození města armádou generála Pattona nastává období nejistoty a následného komunistického útlačku. Přes Šumavu utíká mnoho režimu nepohodlných osob, tisíce dalších jsou zatýkány. Po listopadové revoluci se ve městě rozvíjí podnikatelská činnost a naopak některé průmyslové kolosy pozvolna mizí. Dochází k rozvoji služeb.

Dnes jsou Klatovy významným průmyslovým, kulturním i správním centrem jihozápadního příhraničí. Žije zde téměř 23 000 obyvatel. Ve městě se zachovalo původní jádro, které je od roku 1992 vyhlášeno městskou památkovou zónou. Klatovy se mohou pyšnit významnými rodáky jako např. nakladatelem a národním buditelem Václavem Matějem Krameriem či etnografem a archeologem Luborem Niederlem. [25]

Nejvýznamnější památky Klatov:

Černá věž – pětipatrová věž vysoká 81,6 m, pochází z let 1557-59. Architektem náročné stavby se stal Ital Antoniu Sala. Roku 1581 vytvořil mistr zvonařský Martin Jindra velký zvon, který byl zavěšen r. 1583 a pojmenován Bartoloměj Ondřej (lidově „Vondra“). Byla postavena za účelem signalizace nebezpečí – požáru a nepřátelských vojsk. [25]

Radnice – původně renesanční budova z druhé poloviny 16. století. Stavba prodělala částečné úpravy v letech 1689, 1758 a 1781. V roce 1925 byla dokončena poslední z velkých přeměn této budovy. Byla provedena nástavba dalšího patra a nových novorenesančních štítů podle projektu prof. arch. J. Fanty. [26]

Katakomby – mimořádná sakrální památka světového významu, situována ve sklepních prostorách kostela Neposkvrněného početí Panny Marie a sv. Ignáce. Byly zde ukládány rakve s těly řádových bratří v černých klerikách a příslušníků šlechty blízké jezuitskému řádu.

Jezuitská kolej – objekt spojený s pobytem a působením jezuitů v Klatovech, který byl po zrušení řádu přestavěn na kasárna a pivovar. V současnosti je obchodním centrem a sídlem Městské knihovny. [16]

Bílá věž – původně sloužila jako zvonice kostela a vstupní brána na hřbitov.

Vlastivědné muzeum dr. Hostaše – prostřednictvím jednotlivých exponátů mapuje jednotlivé etapy vývoje města od pravěku až po současnost.

Jezuitský kostel Neposkvrněného početí Panny Marie a sv. Ignáce – barokní stavba z poloviny 17. století s vysoce zdobeným interiérem, stojící na klatovském náměstí.

Barokní lékárna U Bílého jednorožce – svým interiérem a zařízením je historicky uznávanou památkou umístěnou na seznamu kulturního dědictví UNESCO.

Kostel Narození Panny Marie – gotický arciděkanský kostel, postavený koncem 13. století.

Synagoga a židovský hřbitov [18]

Sušice

Město Sušice, často též nazývané „Brána Šumavy“, leží v nadmořské výšce 465 m ve Svatoborské vrchovině, v údolí vroubeném zvlněným věncem Kalov. Bývalé královské město se rozprostírá po obou březích kdysi zlatonosné řeky Otavy a žije zde okolo 11 500 obyvatel. Sušice leží v Plzeňském kraji a od r. 2003 je obcí s rozšířenou působností pro 30 obcí.

Město nabízí řadu možností kulturního, sportovního i rekreačního vyžití. Velké množství hotelů, penzionů a restaurací v Sušici a okolí je připraveno nabídnout své služby. V části města byla vyhlášena městská památková zóna s mnoha zajímavými stavbami a objekty. Pro okolí Sušice je typická pěší turistika, cykloturistika, vodní turistika a hipoturistika.

K nejvýznamnějším atraktivitám města patří bezesporu radnice, farní kostel sv. Václava, kapucínský klášter s kostelem sv. Felixe, Muzeum Šumavy, Galerie skla, židovský hřbitov, kaple Anděla Strážce, opevnění města a historické domy (Voprchovský, Rozacínovský, Krocínovský). [27]

Horažďovice

V současné době jsou Horažďovice třetím největším městem okresu Klatovy. Leží na levém břehu řeky Otavy v nadmořské výšce 427 m.

Horažďovice byly založeny před rokem 1279 jako trhová osada při obchodní stezce pod hradem Práchní. Jako majitelé se střídaly významné šlechtické rody – Bavorové ze Strakonic,

Šternberkové, Mansfeldové, Vchynští. Od 18. století se Otava proslavila chovem perlorodek a Horažďovice byly vyhlášeny umělým chovem perlorodek. Znečištěním řeky po 2. světové válce chov perlorodek zanikl.

Historické centrum Horažďovic bylo roku 1992 prohlášeno městskou památkovou zónou. Ve městě se zachovalo opevnění z 13. až 15. století. Za zmínku také stojí gotický kostel sv. Petra a Pavla, klášterní kostel Panny Marie, morový sloup Neposkvrněného početí Panny Marie, hřbitovní kostel sv. Jana Křtitele, historická památka „Masné krámy“ z 19. století, židovský hřbitov a zámek, v jehož prostorách se nachází muzeum a výstavní galerie. [27]

▪ Významné technické památky

Rýžovní kámen v Rejštejně – na náměstí v Rejštejně je uložen hranolovitý kámen s miskovitými prohlubněmi, který sloužil k roztírání rýžovaného zlatonosného písku. Je jedním z mnoha nálezů ze 60. let 20. století v říčce Losenici. [28]

Sklárna Klášterský mlýn v Rejštejně – sklářská huť, která byla zřízena v roce 1836 na místě dvora a mlýna benediktinů z Klatov a v roce 1842 se v ní začalo vyrábět tabulové sklo. Na přelomu 19. a 20. století patřila k nejvýznamnějším v celé rakousko-uherské monarchii. [28]

Vchynicko-Tetovský kanál – vodní kanál postavený v letech 1799 – 1801 švarcenberským inženýrem Josefem Rosenauerem s cílem umožnit dopravu dřeva z vysokých šumavských poloh do horního toku Otavy. Je 14,4 km dlouhý a spojuje horní tok Vydry s Křemelnou. V letech 1934 – 1938 byla část kanálu využita jako přivaděč vody do vodní elektrárny Čenčkova pila na Vydře. [28]

Vodní elektrárna Čenčkova Pila – hydroelektrárna, nacházející se na soutoku Vydry a Křemelné. Byla postavena v roce 1912 na místě pily zničené požárem. Původní pilu na vodní pohon postavil pražský obchodník s dřívím Čeněk Bubeníček. [29]

Vodní elektrárna Vydra u Čenkovy Pily – největší vodní elektrárna Sušicka. Po omezení těžby dřeva význam nedalekého Vchynicko-tetovského plavebního kanálu klesal, proto se hledalo jeho jiné využití. V roce 1937 se začalo se stavbou nové vodní elektrárny Vydra, jež byla po dvou letech uvedena do provozu. Autorem řešení byl Ing. Karel Kosek. Dnes je v elektrárně umístěna expozice Šumavská energie. [29]

▪ **Rozhledny**

Černá věž – dominanta Klatov, viz. výše.

Kamenná rozhledna Bolfánek – rozhledna nad Chudenicemi. Vznikla úpravou věže, pozůstatku barokního kostela sv. Wolfganga z 18. století.

Rozhledna Churáňov – rozhledna umístěná na bývalém skokanském můstku. Nachází se zde meteorologická stanice v nadmořské výšce 1 122 metrů.

Rozhledna Jezerní slat' - dřevěná trámová dvoupatrová věž, která se nachází v přírodní rezervaci Jezerní slat' u Kvildy.

Rozhledna Klatovská hůrka – kamenná věž na okraji Klatov.

Rozhledna Pancíř - rozhledna, která byla postavena v roce 1923. V současnosti je využívána zejména jako hotel.

Rozhledna Poledník - 37 m vysoká betonová věž, která v minulosti sloužila k vojenským účelům. Veřejnosti zpřístupněna po odstranění všech ostatních vojenských objektů v roce 1998.

Rozhledna Svatobor – 28 metrů vysoká rozhledna pochází původně z roku 1936 a nachází se poblíž města Sušice. [22]

▪ **Lidová architektura**

Skansen lidové architektury v Chanovicích – nachází se zde řada unikátních stavení charakteristických pro region jihozápadních Čech.

Vesnická památková rezervace Dobruška - leží v malebné oblasti Pošumaví nedaleko Sušice. Náves obklopují nízké zděné domy s širokými průčelími a vstupními branami. Rozlehlé usedlosti z 19. století jsou doplněné špýchary - sýpkami, které zastupují starší špýcharový typ. [22]

▪ Památná místa

Hradiště Obří hrad - nejvýše položené pravěké hradiště v Čechách se nacházelo nad hlubokým zářezem Losenice u současného střediska Popelná. Keltské oppidum pocházelo z 2. až 1. století př.n.l. Délka stavby činila 370 metrů, šířka je 80 metrů. Dodnes jsou zde patrné dvě pásma obvodových valů a lícované kamenivo předhradní zdi. [22]

▪ Naučné stezky

Naučná stezka Cestou zlatokopů – stezka procházející údolím Zlatého potoka na Sušicku. Tato cesta byla součástí původní tzv. Zlaté stezky, tj. obchodní komunikace spojující bavorský Pasov s Kašperskými Horami. Vybudována byla podle hospodářských projektů Karla IV. v letech 1356-1366. Formanské povozy po ní přivážely do Čech sůl, sukna, vína, koření. Naopak vyváželo se obilí, slad, med, vejce, ryby,... [27]

Naučná stezka Hamižná hora – v září 2006 se otvírala zrekonstruovaná naučná stezka na hoře Hamižné u Hartmanic. Vychází z ochrannářského koutku na Hamižné, je cca. 1300 m dlouhá a na 13 panelech představuje oblast po historické a přírodovědné stránce, jedna zastávka je vyhlídka na Pošumaví, rovněž s informačním panelem. [20]

Naučná stezka Hory Matky Boží – 4 km dlouhá stezka, která sleduje pásmo zaniklých důlních děl na těžbu stříbra a otevírající vyhlídky do okolí na předhůří Šumavy i na pásmo šumavských hvozdů. [27]

Naučná stezka Chanovice- příroda a lesy Pošumaví - stezka spojující zámecký areál a skanzen v Chanovicích přes smíšené lesy na úbočích kopce Chlumu. [20]

Naučná stezka Keltové na Šumavě – asi 3 km dlouhá stezka je zaměřena na seznámení s historií keltského osídlení Šumavy, s dějinami keltského sídliště Obří hrad u Popelné. Zohledňuje také výsledky výzkumů, které na tomto keltském hradišti dlouhodobě probíhají.. [31]

Naučná stezka Povydří – 7 km dlouhá stezka, která vede údolím řeky Vydry. Tuto řeku tvoří úzké lesnaté koryto, v němž balvany uvolněné z okolních strmých strání tvoří v řečišti četné peřeje a kaskády. Vodní erozí vymleté rulové a žulové balvany jsou známy jako „obří hrnce“. Tato oblast je nejnavštěvovanější oblastí Šumavy. [30]

Naučná stezka Proměna horské smrčiny na Březníku – na této stezce je možné na vlastní oči vidět, jak se ve stínu uschlých velikánů rodí nová generace šumavského lesa. Umožňuje setkání s lesem, v němž před několika lety hromadně odumřely zelené stromy v důsledku přemnožení lýkožroutů. Je určena výhradně pro pěší a přístupná jen v hlavní letní sezóně od července do konce září. [31]

Naučná stezka Tříjezerní slat' – krátká naučná stezka vedoucí napříč nejvýše položeným rašeliništěm Šumavy. Umožňuje pohodlnou prohlídku typické vegetace rašelinišť soustředěné na malé ploše. V zimě je uzavřena vzhledem k vysoké sněhové pokrývce. [30]

Naučná stezka Vchynicko-Tetovský plavební kanál – naučná stezka přibližující přírodní a historické zajímavosti v okolí Antýglu v délce 7 km. Stezka kopíruje celý Vchynicko-Tetovský kanál od Rechlí až do blízkosti Srní. [30]

Naučná stezka Železnorudsko – 14 km dlouhá naučná stezka s dvanácti zastaveními. Vede Železnorudskou kotlinou, na Špičácké sedlo k evropskému rozvodí a po jižním svahu Pancíře zpět do Železné Rudy a přibližuje historii oblasti i život jejích obyvatel a přírodní krásy a zajímavosti. [27]

Farmářská stezka – vede z velké části klidovým územím Přírodního parku Kochánov. Výchozím bodem více než dvacetikilometrové trasy Středním Pošumavím jsou Petrovice u Sušice. Podstatná část stezky vede územím, kde se zemědělství věnuje řada farem, které umožňují poznat současnou podobu zemědělství, navazujícího na tradiční dřívější formy. [27]

Vintířova stezka – přeshraniční naučná stezka, která vede po jedné z nejstarších obchodních stezek z Bavorska do Čech. Kopíruje putování nejstaršího známého obyvatele Šumavy, světce a diplomata - svatého Vintíře. [30]

Poznávací okruh Nýrsko – trasa dlouhá 4 km začíná a končí v Nýrsku na náměstí. Informační panely jsou zaměřeny na přírodu a historii míst včetně panoramatického výhledu na Královský hvozd. Z historického hlediska je zajímavé bývalé lesní divadlo, které v době své největší slávy pojalo 1 418 diváků. Další zajímavostí okruhu je bývalá ptačí rezervace, po které zůstalo jen několik kamenů s nápisy. [30]

4.3.1.2 Sekundární potenciál

Dopravní infrastruktura

Klatovy jsou důležitou silniční a železniční křižovatkou. Celé Klatovsko charakterizuje dobrá dopravní infrastruktura: hustá silniční síť, dobré silniční a železniční spojení s hlavními centry ve vnitrozemí a také propojení s Bavorskem a Horním Rakouskem.

Naopak mezi slabé stránky patří nedostupnost dálnice a zanedbaný stav některých komunikací a železniční infrastruktury a obslužné vybavenosti všeobecně.

Z pohledu návštěvníka využívajícího prostředky hromadné dopravy je však nedostatečný jak počet spojů, tak i jejich frekvence. Většina obcí a středisek cestovního ruchu má dopravní spojení pouze s nejbližšími centry – s Klatovy, Sušicí nebo Horažďovicemi. Za nedostatečné je považováno propojení ve směru napříč Šumavským podhůřím. Problémem je také absolutní nedostupnost některých obcí během víkendu. Dopravní obslužnost je proto zajišťována zejména individuální osobní dopravou, což způsobuje negativní vlivy na životní prostředí.

Silniční síť

Klatovy jsou významnou křižovatkou silniční dopravy. Silniční síť na Klatovsku měří 1 132,360 km, z toho je 102,321 km silnic I. třídy, 355,524 km silnic II. třídy a 674,515 km III. třídy. [32] Městem prochází dvě silnice I. třídy, které navazují na hraniční přechody se Spolkovou republikou Německo:

- I/22 Horažďovice - Klatovy - Domažlice – SRN,
- I/27 SRN- Železná Ruda - Klatovy - Plzeň - Most, která je součástí mezinárodního tahu E 53.

Na ně navazují silnice II. tříd, z nichž nejvýznamnější je silnice II/191 od Klatov směrem na Nýrsko. Ostatní silnice II. tříd a III. tříd mají nižší dopravní význam a převládá na nich cílová doprava ve vztahu k městu. [15]

Městská hromadná doprava

Hromadná doprava je zajišťována autobusovými linkami příměstské i městské dopravy. Ve městě Klatovy a integrované obci Luby u Klatov jsou v současné době provozovány celkem tři linky městské hromadné dopravy.

Stávající vedení linek MHD a umístění zastávek v zásadě pokrývá svými docházkovými vzdálenostmi téměř celé zastavěné území města, kromě některých okrajových částí. Linky MHD jsou vázány na železniční stanici, poblíž které je situováno i autobusové nádraží pro linky příměstské a dálkové dopravy. [25]

Železniční síť

Železniční síť je v okrese Klatovy velmi řídká, pouze 7 % obcí leží přímo na železniční trati. Městem Klatovy prochází železniční trať č.183 Plzeň – Železná Ruda a č. 185 Horažďovice – Domažlice. V roce 1998 byla elektrifikována železnice z Plzně do Klatov.

Za zmínku stojí železniční tunel pod Špičáckým sedlem, na trati Plzeň – Klatovy – Železná Ruda, postavený v letech 1874 – 1877. Svou délkou 1 744 metrů je nejdelším železničním tunelem v České republice. [25]

Veřejné mezinárodní letiště Klatovy

Provoz všeobecného letectví na území okresu Klatovy probíhá na stávajícím veřejném mezinárodním letišti Klatovy s vyhlášenými ochrannými pásmy. Letiště s travnatou vzletovou a přistávací dráhou dlouhou 820 m je situované severovýchodně od Klatov, územně a funkčně stabilizované. Letiště je využíváno především pro sportovní účely a nepravidelný letecký provoz. [25]

Cyklotrasy

V poslední době se cykloturistika stává stále oblíbenější. Především díky výhodným trasám rovinatými údolními údolími podél Úhlavy směrem na Švihov i na Šumavu nebo kolem

Drnového potoka směrem na Běšiny. Nejrozvinutější síť turistických tras je na Železnorudsku. [25]

Cyklistické trasy využívají téměř výlučně stávající silnice II. a III. třídy, místní a účelové komunikace. Pouze v krátkých úsecích jsou připravovány a realizovány cyklistické stezky, které jsou vedeny samostatně nebo odděleně od motorové dopravy.

Mezi nejznámější cyklotrasy Klatovska patří:

Hlavní trasa II. třídy č. 33 – Všeruby - Nýrsko - Černé jezero - Špičácké sedlo - Železná Ruda - Prášily - Srní - Lenora - Nová Pec - Černá v Pošumaví - Dolní Dvořiště

Hlavní trasa III. třídy č. 305 - Koloveč (č. 3) - Klatovy - Tužice - Sušice

Hlavní trasa III. třídy č. 313 - Žichovice - Čimice - Sušice

Hlavní trasa III. třídy č. 331 - Sušice - Dlouhá Ves - Nové Městečko - Palvínov - Rejštejn - Svojše - Horská Kvilda - Kvilda - Bučina (CLO)

Hlavní trasa III. třídy č. 332 - Dobřany - Švihov - Klatovy - Velhartice - Železná Ruda - Alžbětín - ČR/SRN [33]

Území protíná rovněž dálková cyklotrasa – Šumavská magistrála, která prochází nejatraktivnějšími částmi Šumavy ve směru jihovýchod – severozápad. Kopíruje cyklotrasu II. třídy č. 33 a na území Klatovska vstupuje v oblasti Modravy, odkud pokračuje přes Srní, Prášily, Železnou Rudu a Nýrsko směrem na Všeruby a Domažlice.

Poslední zatím dokončenou významnou trasou pro cyklisty je stezka vedoucí z městského parku v Klatovech do Lub a odtud dále k lubskému nádraží, kde se napojuje na cyklostezku z Vrhavče. Celá trasa skládající se střídavě z úseků cyklostezek a přístupových komunikací k nim je součástí Šumavské cyklotrasy č. 38, dálkové cyklotrasy pokračující přes Běšiny na Železnou Rudu, kde se na hraničním přechodu napojuje na systém bavorských cyklostezek. [27]

Trasy pro vozíčkáře

Na Klatovsku se nacházejí dvě trasy určené pro vozíčkáře. Trasa Povydrí začíná na Antýglu a po 7 km končí v Čenkově Pile. Druhá trasa je o kilometr kratší a vede z Rokyty do Rechle podél Vchynicko-Tetovského plavebního kanálu.

Infrastruktura cestovního ruchu

▪ Základní zařízení

Ubytovací zařízení

Počet a kapacita ubytovacích zařízení vykazuje v jednotlivých oblastech Klatovska výrazné rozdíly. Nejvyšší počet ubytovacích zařízení je pochopitelně zaznamenán v Klatovech a v turisticky atraktivních oblastech Šumavy, a to zejména v okolí Železné Rudy, Kašperských Hor, Srní a řek Otavy a Vydry. Převažuje nabídka ubytování v penzionech, další možnosti ubytování mají návštěvníci Klatovska v hotelech, apartmánech, turistických ubytovnách, chatových osadách a kempech.

K 31.12.2006 se podle ČSÚ na Klatovsku nacházelo celkem 217 hromadných ubytovacích zařízení a celková ubytovací kapacita činila 8 940 lůžek. Při porovnání těchto hodnot s úrovní v roce 2001, ve kterém proběhlo sčítání lidu, domů a bytů, vyplývá, že v posledních letech došlo jak ke snížení počtu hromadných ubytovacích zařízení, tak k poklesu celkové ubytovací kapacity. V roce 2001 bylo na Klatovsku celkem 573 hromadných ubytovacích zařízení a celková ubytovací kapacita dosahovala 11 952 lůžek.

Na Klatovsku se nachází tři hotely, které nabízejí pořádání kongresů. Nejznámějším z nich je hotel Central, který leží v blízkosti historického centra Klatov. Součástí hotelu je kongresový sál s kapacitou do 100 osob a salonek s kapacitou 45 osob. Kongresové a konferenční služby poskytují také hotely Srní a Šumava, které jsou situované v obci Srní. Pro pořádání kongresů využívají velký společenský sál s 255 místy, jídelnu se 100 místy, restauraci s 50 místy a 3 salonky s kapacitou 20-35 míst. [33]

Stravovací zařízení

Na území Klatovska se nachází dostatečný počet stravovacích zařízení, dokonce i v období hlavní sezóny jsou stravovací kapacity schopny pojmout potřeby příchozích návštěvníků. Jsou zde zastoupeny všechny formy stravování a stravovací kapacita je rozvrstvena mezi restaurace, motoresty, bufety, bistra, občerstvení, rychlá občerstvení i zařízení hromadného stravování. Největší koncentrace stravovacích zařízení je ve větších městech a střediscích cestovního ruchu.

Kvalita nabízených služeb ve stravovacích zařízeních se díky vysoké konkurenci neustále zlepšuje. Zejména ve městech stále častěji vznikají zařízení s vysokou úrovní nabízených služeb, kvalifikovanou obsluhou a specializují se svou kuchyní, vybavením a atmosférou na určitou geografickou oblast, např. mexické restaurace apod.

▪ Doplnková zařízení

Kulturní a společenská zařízení

Muzea, galerie a výstavy

Galerie Klatovy / Klenová – patří k největším muzeím umění v České republice. Sídli na dvou místech Plzeňského kraje. Prvním z nich je Klenová, kde spravuje ohromný areál. Jeho součástí je několik památkově chráněných objektů - zámek z 19. století se stálou expozicí ze sbírek galerie a reprezentativním výstavním prostorem, dále zřícenina středověkého hradu, historická sýpka - zajímavý alternativní prostor pro mladé umění, vila, kde galerie buduje pobytové centrum pro výtvarné umělce se dvěma ateliéry, a rozsáhlý statek, kde by v budoucnosti měly vzniknout depozitáře sbírek a umělecké dílny. V Klatovech v historickém domě na hlavním náměstí se nachází Galerie U Bílého jednorožce, jež patří k nejkrásnějším prostorům pro prezentaci moderního umění v Čechách. Galerie Klatovy/Klenová se ve své výstavní činnosti orientuje na české a zahraniční umění 20. století, zejména na umění po 2. světové válce. Každoročně pořádá několik mezinárodních výtvarných symposií, vydává celou řadu výstavních katalogů, ale také vlastní výtvarný časopis a sborník věnovaný lokální historii. [34]

Muzeum historických motocyklů a jízdních kol v Kašperských Horách – největší expozice historických motocyklů v ČR. Některé vystavené exponáty jsou světovými unikáty. [27]

Muzeum Královského hvozdu Nýrsko, o.s. – jediné muzeum věnované osobnosti nejvýznamnějšího právníka 19. století, prof. JUDr. Antonínu rytíři Randovi. Vystavovány jsou unikátní fotografie, dokumenty a předměty, týkající se života Dr. Randy. Muzeum je autorizovaným badatelským centrem. [27]

Muzeum Šumavy – regionální muzeum pro oblast západní části Šumavy nacházející se na jihozápadě bývalého okresu Klatovy. Muzeum Šumavy sestává z těchto pracovišť:

- *Muzeum Šumavy Sušice* - expozice: Historie sirkařství na Sušicku, Karel Klostermann - život a dílo, Sklářství na Šumavě, Sběrka Bruno Schreiber, Sušický mechanický betlém, krátkodobé výstavy.
- *Muzeum Šumavy Kašperské Hory* - expozice: Život na staré Šumavě, Sklářství na Šumavě a Přírodovědná expozice.
- *Galerie Kašperské Hory*
- *Muzeum Šumavy Železná Ruda* - expozice Život na staré Šumavě.
- *Knihovna Muzea Šumavy v Sušici*
- *Záchranná stanice pro handicapované živočichy Kašperské Hory* [27]

Muzeum Josefa Dobrovského v Chudenicích – muzeum vystavující exponáty, které se vztahují k Chudenicím a jejich okolí, také se ve sbírkách nenásilně prolíná kultura zámku a lidová tvořivost podzámčí. Součástí je rovněž expozice nejproslulejšího chudenického rodáka a pozdějšího dramaturga, režiséra a ředitele Národního divadla Jaroslava Kvapila a Josefa Dobrovského, který v Chudenicích působil jako domácí učitel. [27]

Vlastivědné muzeum dr. Hostaše v Klatovech – vystavuje exponáty zejména z oblasti archeologie a lidové kultury. Zachycuje historii regionu od pravěku, přes gotiku, renesanci, baroko, osvícenství, 19. a 20 století až po současnost. Unikátem je meč klatovského kata ze 17. století. V muzeu jsou umístěny tři stálé expozice. První z nich je *Historie Klatovska*. Součástí je také *barokní lékárna U Bílého jednorožce v Klatovech* a třetí expozicí

Vlastivědného muzea Dr. Hostaše v Klatovech je *Expozice lidové architektury v Chanovicích*. [27]

Výstava klatovských karafiátů – výstava květin, které klatovští zahradníci a zahrádkáři začali pěstovat již před 196 lety. V historii města tak navždy zůstane zaznamenán rok 1813, od kdy se datuje příchod rytmistra Volšanského do Klatov, kde se po napoleonských válkách trvale usadil a přinesl semeno „*Dianthus caryo phyllus*“ – drobnokvětého karafiátu, který zasel a začal pěstovat. [27]

Divadla a kina

Stálá divadelní scéna Klatovy – nabízí svým divákům široký žánrově pestrý repertoár: divadelní představení, koncerty vážné hudby, klubová představení, divadelní představení a koncerty pro děti a mládež, pohádky pro rodiče s dětmi, koncerty populární i dechové hudby.

Loutkové divadlo v Sušici – nejdéle hrající loutkové divadlo v západních Čechách, které své první veřejné představení sehrálo již v roce 1920.

Kino Šumava a Letní kino v Klatovech

Kino Sušice

Kino Otava v Horažďovicích

Letní kino Makov [27]

Ostatní kulturní zařízení

Městské kulturní středisko Klatovy – sídlí v KD Družba Klatovy. Je to místo, kde se konají koncerty, taneční kurzy, plesy, zábavné pořady, módní přehlídky a výstavy.

Městské kulturní středisko Sušice – sídlí v budově KD Sokolovna, provozuje Kino Sušice a Městskou knihovnu Sušice, je zřizovatelem zájmových souborů a organizací: Taneční klub Fialka, smíšený pěvecký sbor Svatobor a dechový orchestr Solovačka. [27]

Sportovní zařízení

Na Klatovsku je mnoho možností sportovního vyžití – plavání v krytém bazénu, na letním koupališti, bruslení na zimním stadionu, na kolečkových bruslích, jízda na kole, nacházejí se zde tenisové kurty, squashové centrum, několik fitness center, hřiště pro kolektivní hry, bowlingové herny, umělá horolezecká stěna, minigolf a mnoho dalších. Mimo těchto běžných sportovních aktivit lze na Klatovsku provozovat tyto sporty:

- jezdeckví – možnost jízdy na koních nabízí *Calverova farma v Habarticích u Klatov, Jezdecký areál Krutěnice, Lovecký zámek Zaluží, Ranch Fantasie v Mlázovech, Jezdecká stáj Buršice a Westernový ranč Podolí*. [27]
- golf – přírodní *golfové hřiště Liščí Louky u Nýrska*. [35]
- sportovní létání a parašutismus – zajišťuje *mezinárodní veřejné letiště Klatovy*, jehož provozovatelem je Pošumavský aeroklub Klatovy. Potenciální zájemci mají možnost využít nabídky vyhlídkových letů, kurzů létání a tandemových seskoků. [36]

4.3.1.3 Terciální potenciál

Organizace cestovního ruchu

Na Městském úřadě v Klatovech existuje *odbor školství, kultury a cestovního ruchu*, který zajišťuje mimo jiné organizaci cestovního ruchu na Klatovsku. Zajišťuje také provoz informačního centra s následujícími činnostmi:

- informace o městě, regionu a České republice,
- informace o činnostech městského úřadu,
- vymezený okruh povinností dle zákona 106/1999 Sb.,
- bezplatné verbální informace ve 2 světových jazycích /anglicky a německy/,
- zajišťovaný provoz 6 – 7 dnů v týdnu,
- prodej drobného materiálu,
- kopírování,

- předprodej vstupenek do kina + pořady MKS.

Informační centra

Hlavním předpokladem rozvoje cestovního ruchu je dostatečná informovanost o turistickém potenciálu daného regionu. Proto jsou zřizována informační centra. Mezi poskytované služby informačních center patří zejména bezplatné poskytování informací o:

- atraktivitách v okolí,
- ubytovacích a stravovacích zařízeních,
- výletních trasách a cyklotrasách,
- dopravních spojích,
- sjezdovkách a vlecích,
- obchodní síti,
- společenských, kulturních a sportovních programech,
- apod.

Informační centra také zajišťují zprostředkování ubytování, průvodcovských služeb, prodej či volný výdej propagačních materiálů, prodej turistických průvodců, map, pohlednic a suvenýrů, kopírovací služby atd.

Na Klatovsku se nachází 19 informačních center, které se vyskytují v oblastech s vyšší kumulací účastníků cestovního ruchu. Provozují je především města, obce a soukromý sektor.

[37]

4.4 SWOT analýza

SWOT analýza je velmi užitečnou součástí situační analýzy podniku nebo regionu a slouží k základní identifikaci vnitřní a vnější situace konkrétního subjektu na základě dosavadního vývoje, současného stavu a odhadu možného budoucího vývoje.

SWOT je zkratkou Strengths (silné stránky), Weaknesses (slabé stránky), Opportunities (příležitosti) a Threats (hrozby). První dva body tvoří tzv. vnitřní analýzu (resp. analýzu vnitřních podmínek), druhé dva body (tedy příležitosti a hrozby) tvoří vnější analýzu.

Na základě silných a slabých stránek lze identifikovat faktory, které mohou být důležité pro budoucí úspěchy a nezdary. Úkolem manažera jakékoliv organizace je proto kriticky a co možná nejúplněji a nejpresněji určit silné stránky podniku a plně je využít. Zjištěné slabé stránky, které jsou chápány jako problémy, je nutné se pokusit negovat.

Analýza a poznání vnějších podmínek prostředí umožní subjektu správné zhodnocení vlastních sil a nalezení optimálního způsobu využití možných příležitostí a odvrácení případných hrozeb se záměrem nalézt konkurenční přednosti a mezery na trhu, které lze vlastními produkty vyplnit. [4]

4.4.1 SWOT analýza regionu Klatovsko

Tabulka 1 – SWOT analýza regionu Klatovsko

Silné stránky	Slabé stránky
▪ Dobrá geografická poloha města Klatov (silnice E 53) - hlavní spojnice z Plzně na Šumavu ▪ Dostatečná hustota dopravní sítě ▪ Dobrá dopravní obslužnost města (železnice, bus) ▪ Blízkost významných trhů (Plzeň, zahraničí - Německo) ▪ Druhé největší město Plzeňského kraje ▪ Rozvoj malého a středního podnikání ve městě ▪ Ekologicky hodnotná a málo poškozená příroda a krajina ▪ Velký počet kulturně-historických a architektonických atraktivit ve městě a jeho blízkém okolí (hrady, zámky, kostely, stezky, galerie, muzeum atd.). ▪ Městská památková zóna (Klatovy) ▪ Významné historické osobnosti a rodáci	▪ Nízká spolupráce mezi podnikateli a městem (nedostatečná promotion) ▪ Nedostatečná promotion regionu jako celku ▪ Nedostatečná profesionálně zajištěná průvodcovská služba ▪ Chybějící turistické produkty (zejména z oblasti poznávacího cestovního ruchu, sportovní, kongresové turistiky, agroturistiky, ekoagroturistiky atd.) ▪ Sezónně nevyvážená nabídka služeb ▪ Nedostatek ubytovacích kapacit pro velké skupiny lidí ▪ Lokalizace některých sportovně-rekreačních areálů v záplavovém území (řeka Úhlava) ▪ Absence odpočinkových míst pro turisty (lavičky, stojany na kola) ▪ Nedostatek parkovacích míst v okolí centra města pro návštěvníky ▪ Menší počet kulturních zařízení v periférních

▪ Rozsáhlá nabídka kulturních a sportovních akcí (pout', Klatovský karafiát, Author Král Šumavy, Mogul Šumava Rallye atd.) ▪ Nadregionální a mezinárodní charakter některých kulturních akcí (Mezinárodní festival komorní hudby, Mezinárodní folklórní festival) a výstav (Galerie Klatovy/Klenová) ▪ Hustá síť ubytovacích a stravovacích služeb ▪ Existence veřejného mezinárodního letiště provozovaného Pošumavským aeroklubem Klatovy ▪ Hustá síť kvalitně značených pěších turistických tras a cyklotras ▪ Členství v Euroregionu Šumava, které umožňuje lepší využití potenciálu přeshraniční spolupráce ▪ Partnerská města v zahraničí (Francie – Poligny, Německo - Cham, Nizozemské království – Heemskerk) ▪ Existence mnoha zařízení pro trávení volného času (zimní stadion, fotbalové hřiště, atletické stadiony, tělocvičny, tenisové kurty, městské lázně atd.) ▪ Dostupnost a základní vybavení zdravotnických zařízení (nemocnice, ordinace, pohotovost)	oblastech území Klatov ▪ Absence dálničního spojení ▪ Nedostatečná spolupráce města s dalšími městy ČR ▪ Neexistence hotelů vyšší kategorie
Příležitosti	Ohrožení
▪ Plné využití kulturně-historického potenciálu území ▪ Rozvoj rekreačního a turistického potenciálu území ▪ Zlepšení služeb informačního centra ▪ Zapojení místních podnikatelů do CR ▪ Výstavba parkovacích a odstavných ploch ▪ Budování dalších cyklostezek ▪ Zvyšující se využívání sportovních zařízení ve městě ▪ Zatraktivnění letního koupaliště a kempu v Klatovech ▪ Zvýšení návštěvnosti obce, regionu ▪ Rozšíření mezinárodních kulturních aktivit	▪ Rostoucí konkurence v cestovním ruchu ze strany jiných měst v regionu ▪ Nezájem občanů o dění ve městě ▪ Oslabení ekonomiky státu ▪ Podcenění péče o kulturní a technické památky, které jsou využitelné pro CR ▪ Poškozování zdrojů cestovního ruchu (příroda, historické, architektonické, technické a kulturní atraktivity atd.) vlivem neorganizovaného rozvoje CR ▪ Nedostatek kvalifikované pracovní síly ▪ Nárůst mezinárodního terorismu

▪ Možnost čerpat dotace z národních a evropských fondů ▪ Rostoucí poptávka po specializovaných produktech cestovního ruchu (cykloturistika, městský intenzivní cestovní ruch atd.)	
---	--

Zdroj: Vlastní zpracování

4.4.2 Závěry SWOT analýzy a návrh možností rozvoje cestovního ruchu

Z provedené SWOT analýzy je patrné, že region Klatovsko disponuje významným turistickým potenciálem, který je nezbytné neustále rozvíjet, což potvrzuje převaha silných stránek. Významnou silnou stránkou pro cestovní ruch je jeho výhodná geografická poloha při hranici se SRN a snadná dostupnost pro všechny návštěvníky. Klatovsko láká především atraktivní a zachovalou přírodou a také velmi bohatou nabídkou kulturně-historických atraktivit. Přitažlivost regionu pro návštěvníky je rovněž pozitivně ovlivněna příznivou cenovou úrovní nabízených služeb.

Slabé stránky regionu jsou spatřovány v nízké spolupráci mezi podnikateli a městem, což má za následek nedostatečnou promotion. Promotion regionu jako celku je rovněž problematickou oblastí. Návštěvníci Klatovska nemají k dispozici propagační materiál, který by jim představil celý region. Další problémy představují nedostatečná profesionálně zajištěná průvodcovská služba, nedostatečná nabídka pro mimosezónní období a chybějící turistické produkty.

Pro rozvoj cestovního ruchu ve sledovaném regionu Klatovsko mohou být navržena tato opatření:

Zlepšení promotion regionu

Region Klatovsko se potýká s nedostatečnou promotion a malou dostupností informací o regionu jako celku. Stávající promotion nepokrývá celý potenciál regionu, čímž je snížena efektivnost promotion. Příležitostí pro zlepšení promotion regionu se může stát společná koordinovaná promotion s regiony tvořícími území turistického regionu Šumava

a samozřejmě zapojení se do promotion Plzeňského kraje jako celku. Jednou z možností, jak zvýšit povědomí o atraktivitách regionu a regionu samotném, je účast na veletrzích cestovního ruchu. Také může pomoci promotion v denním tisku a časopisech pro odbornou či širokou veřejnost.

Vytvoření turistických produktů

Slabou stránkou regionu Klatovsko jsou chybějící turistické produkty zejména z oblasti poznávacího cestovního ruchu, sportovní, kongresové turistiky, agroturistiky a ekoagroturistiky.

Nové produkty mohou zvýšit návštěvnost méně navštěvovaných lokalit klatovského regionu a tím jim pomoci i ekonomicky. Pro jejich tvorbu je však nezbytná efektivní spolupráce všech subjektů působících v cestovním ruchu. Je nutné zaměřit se na méně využívaný potenciál regionu. To by mohla představovat např. realizace následujících produktů:

- výstavba nových cyklotras,
- značení nových turistických tras,
- tvorba nových naučných stezek,
- produkty poznávacího cestovního ruchu,
- budování zařízení pro agroturistiku a ekoagroturistiku, atd.

Z provedené analýzy vyplývá, že pro rozvoj cestovního ruchu na Klatovsku je vhodné použít strategii SO, tzn. využít silné stránky, které bezesporu převažují, k získání výhody. Konkrétním příkladem může být využití atraktivní a málo poškozené přírody nebo velkého počtu kulturně-historických památek v celém regionu k vytvoření nových produktů cestovního ruchu.

5 ANALYTICKÁ ČÁST

5.1 Analýza propagačních materiálů

V provedené SWOT analýze regionu Klatovska byly odhaleny různé slabé stránky a jednou z nich byla nedostatečná promotion regionu Klatovsko jako celku, která je možným důsledkem nedostatečné spolupráce mezi podnikateli a městem. Z toho důvodu bude provedena analýza stávajících propagačních materiálů, jejich seznam je uveden v příloze.

5.1.1 SWOT analýza dostupných propagačních materiálů

Tabulka 2 – SWOT analýza dostupných propagačních materiálů

Silné stránky	Slabé stránky
▪ Zvyšování informovanosti zájemců o návštěvu ▪ Dostatek propagačních materiálů města Klatovy ▪ Dostupnost propagačních materiálů (k dispozici v IC Klatovy)	▪ Nedostatek propagačních materiálů regionu Klatovsko jako celku ▪ Přitažlivý obal, nezajímavý obsah propagačních materiálů ▪ Neexistence různých jazykových mutací u některých propagačních materiálů
Příležitosti	Ohrožení
▪ Zvýšení návštěvnosti regionu Klatovsko ▪ Prodloužení doby pobytu ▪ Budování loajality k regionu	▪ Nevhodně navržený propagační materiál – negativní reklama ▪ Nekvalitní prezentace propagačních materiálů

Zdroj: Vlastní zpracování

5.1.2 Závěry provedené SWOT analýzy a návrh řešení

Z provedené SWOT analýzy vyplývá, že oblast promotion vykazuje určitý nevyužitý potenciál. Návštěvník regionu Klatovsko má k dispozici poměrně velký počet propagačních materiálů, které se zaměřují konkrétně na město Klatovy. Bezpochyby jsou Klatovy jednou z hlavních atraktivit celého regionu, ale v regionu je přitažlivých míst mnohem více, viz. Situační analýza. V případě, že chce turista strávit v regionu více dní a zhlédnout více atraktivit, obdrží v informačním centru velké množství propagačních materiálů. To může způsobit horší orientaci v obdržených materiálech.

Častým nedostatkem rovněž je méně přitažlivý obsah – některé materiály jsou doplněny pouze černobílými fotkami, což nepůsobí vždy dostatečně atraktivně. Barevný je často jen obal.

Některé informační letáky jsou dostupné jen v německé a české jazykové verzi, ale existují i takové, které jsou dostupné dokonce pouze v českém jazyce, což je výrazně slabou stránkou propagačních materiálů. Propagační materiály by měly být obvykle dostupné minimálně ve třech jazykových mutacích, a to české, německé a anglické.

Velmi důležitou součástí je způsob, jakým je propagační materiál prezentován. Je nezbytné, aby pracovníci informačních center byli schopni poradit návštěvníkům opět minimálně ve dvou světových jazycích, aby propagační materiály aktivně nabízeli a byli schopni informace vhodně doplnit.

Vhodně navržený, obsahově bohatý a přitažlivý propagační materiál může přilákat turisty i do méně známých míst regionu, zjednodušit jim orientaci zde a prodloužit jejich pobyt. Což samozřejmě zvyšuje ekonomický přínos cestovního ruchu pro region. Cestovní ruch je jednou z významných oblastí hospodaření některých obcí v regionu.

Mezi další nedostatky je možné zařadit nevhodně použitou velikost písma u některých propagačních materiálů. Měla by být zvolena tak, aby nečinila nikomu problém v přečtení, tzn. velikost 10 a méně jsou považovány za nevhodné. Čitelnost také hodně ovlivňuje typ písma, např. není vhodné volit příliš ozdobné typy.

Návrh řešení:

Promotion regionu Klatovsko jako celku – vytvoření propagačního materiálu - brožury, která by zahrnovala atraktivitu celého regionu. Znamenalo by to zjednodušení i pro turisty, jelikož by jim při návštěvě regionu postačoval jeden propagační materiál.

5.2 Návrh propagační brožury regionu Klatovsko

Je nutné vytvořit propagační materiál, který by zahrnoval promotion celého regionu jako celku. Z toho důvodu bude v této kapitole navržena propagační brožura, která bude zahrnovat atraktivitu z celého regionu, a to jak kulturně-historické památky, přírodní atraktivitu, tipy na výlety, trasy pro cykloturisty a obecně tipy pro trávení volného času v regionu Klatovsko. Tato propagační brožura by měla být k dispozici ve všech městech regionu, v informačních centrech, případně i v některých cestovních kancelářích. Prodejní cena bude cca. 50-70 Kč, přičemž záleží na zapojení sponzorů, jimiž se mohou stát podnikatelské subjekty regionu Klatovsko.

Bude se jednat o brožuru formátu 15cm x 15 cm o 53 stránkách. Vytvořena by měla být v několika jazykových mutacích, protože častými návštěvníky regionu jsou obyvatelé Německa, Nizozemí, ale i jiných států. Vlivem toho bych doporučila českou, německou a anglickou verzi. Pro účely diplomové práce bude vytvořena pouze česká verze.

Graficky bude brožura upravena v programu Adobe Illustrator 10 CE, kde jsou větší možnosti tvůrčího zpracování, tudíž je možné zajistit přitažlivost propagačního materiálu.

Pro účely diplomové práce byly vytvořeny 3 vzorové kusy, přičemž jejich cena byla vyšší, než-li v případě tisku většího počtu. Předpokládá se, že v případě tisku 5 000 ks bude poskytnuta zvýhodněná cena.

5.2.1 Obsah brožury

Propagační brožura bude rozdělena na několik částí – nejprve budou představeny vybrané obce regionu, a to obce s rozšířenou působností (Klatovy, Sušice, Horažďovice) a obce s pověřeným obecním úřadem (Kašperské Hory, Nýrsko, Plánice), další části budou tvořit kapitoly „kulturně-historické památky“, „přírodní atraktivita“, „pro cykloturisty“ a „kulturně-společenské akce“. Každá část bude vhodně doplněna barevnými fotografiemi, které zvyšují přitažlivost propagačního materiálu a usnadňují turistům jejich představy o jednotlivých atraktivitách a orientaci „v terénu“. Materiál bude také obsahovat mapu celého regionu. V obsahu budou odkazy na oficiální internetové stránky měst, aby turistům bylo umožněno získání ještě podrobnějších informací.

Cílem je turistům poskytnout požadované informace a co možná nejvíce jim usnadnit přístup k hledaným informacím.

5.2.2 Distribuce

Bude realizována:

- v informačních centrech regionu,
- v cestovních kancelářích nejen v regionu, nýbrž i v CK v Bavorsku, případně jiných příhraničních oblastech, protože obyvatelé těchto míst jsou nejčastějšími návštěvníky regionu,
- případně v hotelech a jiných ubytovacích zařízeních.

5.2.3 Rozpočet

Náklady na splnění hlavního cíle: vytvoření brožury

Sběr dat, zjišťování informací: 1 týden (4 hodiny/ denně)	28 * 250 Kč = 7 000 Kč
Rozvržení textu, návrh grafické stránky (2 hodiny)	2 * 250 Kč = 500 Kč
Zpracování v Adobe Illustrator 10 CE (16 hodin)	16 * 250 Kč = 4 000 Kč
Překlad do dvou jazykových mutací.....	9 700 Kč
Tisk 3 vzorových kusů	1 000 Kč
Tisk 5 000 kusů	5 000 * 150 Kč = 750 000 Kč

Celkové náklady.....772 200 Kč

5.3 Kontrola

Musí být stanoveny měřítka a termíny pro hodnocení postupu při naplňování cílů. Pokud jejich plnění pokulhává, musí být posouzeny cíle, strategie nebo aktivity, aby byla tato situace napravena.

Termín pro hodnocení:

- Jeden rok.

Měřítka pro hodnocení úspěšnosti záměru:

- Zvýšení informovanosti turistů a návštěvnosti regionu, které bude každý rok zjišťováno formou krátkých anket, které mohou být prováděny např. v informačních centrech v regionu.

5.4 Závěr analytické části

V návaznosti na zjištěné nedostatky a problémy byly sestaveny následující návrhy a opatření, které by měly pomoci zlepšit stávající nabídku.

- Vytvoření propagačního materiálu jako souhrnu informací o regionu Klatovsko.
- Tvorba nových produktů CR, zejména z oblasti poznávacího cestovního ruchu, sportovní, kongresové turistiky, agroturistiky a ekoagroturistiky.
- Publikování a promotion v médiích (časopisy, noviny, rozhlas, televize). Potenciální návštěvníci se musí o regionu dozvědět, jinak jej nenavštíví.
- Udržování a zkvalitňování internetových stránek měst regionu. Nezbytně nutné je, aby zveřejněné informace byly vždy aktuální.
- Promotion regionu na mezinárodních i tuzemských veletrzích a výstavách CR za účelem zviditelnění se.

6 ZÁVĚR

Hlavním cílem diplomové práce bylo zhodnotit současný stav cestovního ruchu na Klatovsku a provést jeho analýzu. Navrhnout opatření ke zlepšení. Vytvořit chybějící tištěný průvodce, který by komplexně zahrnoval veškeré aktivity ve sledovaném území a současně navrhnout možnosti a formy jeho distribuce. Nejprve však bylo nutné zjistit, zda je žádoucí tento propagační materiál vůbec vytvářet. Z toho důvodu byla provedena SWOT analýza a analýza propagačních materiálů na Klatovsku a v rámci ní bylo odhaleno, že spolupráce mezi podnikateli a městem je nedostatečná, což v důsledku vede k nedostatečné promotion regionu jako celku.

Východiskem celé diplomové práce bylo nejprve definování základních pojmů, poté vymezení a analýza cestovního ruchu sledovaného území prostřednictvím situační analýzy. Následně byla provedena SWOT analýza regionu Klatovsko a na jejím základě byly navrženy další možnosti rozvoje cestovního ruchu ve sledovaném regionu.

V návaznosti na zjištěné nedostatky byla zpracována propagační brožura „Průvodce Klatovskem“, která zahrnuje atraktivitu z celého regionu, a to jak kulturně-historické památky, přírodní atraktivitu, trasy pro cykloturisty a seznam společensko-kulturních akcí v regionu a obecně tipy pro trávení volného času v regionu.

Zamyšlení se nad návrhy, či přímo jejich realizace by mohlo vést k zefektivnění využití potenciálu cestovního ruchu regionu Klatovsko.

Závěrem lze říci, že cíle práce byly splněny. Bude-li brožura v budoucnu skutečně dostupná potenciálním návštěvníkům regionu, bude to znamenat snadnější přístup k informacím o regionu. To by ve výsledku mělo vést ke zvýšení návštěvnosti regionu a spokojenosti návštěvníků.

7 SUMMARY

The aim of this diploma work was to evaluate contemporary stay of tourism in the region Klatovsko and make its analysis, propose measures for improvement, create printed guide book, which includes all activities in this region and propose possibilities and forms of its distribution.

The region Klatovsko we can find in south-west Bohemia on the border with Germany. The centre of this region is town Klatovy – historical town, economical, cultural, educational and administrative centre of west part the Šumava mountains. Thanks to favourable geographic position, near the border, important cultural fortune and nice countryside attracts the town many visitors.

The starting point of the whole diploma work was definition of basic terms, define and analyse the region through situation analysis, SWOT analysis and proposals for future possibilities of development in the sphere of tourism.

For development of tourism in the region Klatovsko were proposed following measures:

- creation of printed promotion material as summary of information about the region Klatovsko.
- creation of new products in tourism in the sphere of learning tourism, sport, congress, agro- and ecoagro- tourims.
- publishing and promotion in magazines, newspaper, radio and TV. The visitors must be informed about the region to visit it.
- maintainance of www-pages of the region, making contemporary the information.
- promotion at international and inland trade fairs.

Due to insufficiency was created the promotion brochure “Guide book of the region Klatovsko”, which includes attractivities of all the region: cultural-historical monuments, nature attractivities, tours cycling, summary of social-cultural events in the region and tips how enjoy free time in the region.

Thinking over proposals and their realization could bring effective using of potential in a.m. regionu.

We can say, that aims of diploma work were fulfilled. If the brochure is accessible for potential visitors of the region it means better approach to information about the region. And it could be good for increasing number of visitors and their satisfaction in the region.

8 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

8.1 Literatura

- [1] HESKOVÁ, M., et al. *Cestovní ruch : Pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 1. vyd. Praha : Fortuna, 2006. 224 s. ISBN 80-7168-948-3.
- [2] ORIEŠKA, J. *Technika služeb cestovního ruchu*. 1.vyd. Praha : IDEA SERVIS, 1999. 244 s. ISBN 80-85970-27-9.
- [3] HORNER, S., SWARBROOK, J. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, 2003. 486 s. ISBN 80-247-0202-9.
- [4] HORÁKOVÁ, H. *Strategický marketing*. Praha : Grada Publishing, 2001. 200 s. ISBN 80-247-0447-1.
- [5] FRANCOVÁ, E. *Cestovní ruch*. 1. vyd. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2003. 120 s. ISBN 80-244-0719-1.
- [6] PETRŮ, Z. *Základy ekonomiky cestovního ruchu*. 2. upr. vyd. Praha : IDEA SERVIS, 2007. 124 s. ISBN 978-80-85970-55-5.
- [7] INDROVÁ, J. a kol. *Cestovní ruch I*. 1.vyd. Praha : VŠE, 2004. 119 s. ISBN 80-245-0799-4.
- [8] ČERTÍK, M. a kol. *Cestovní ruch – vývoj, organizace a řízení*. 1. vyd. Praha : OFF, 2001. 352 s. ISBN 80-238-6275-8.
- [9] KOTLER, P. *Marketing*. 6.vyd. Praha : Grada Publishing, 2004. 856 s. ISBN 80-247-0513-3.
- [10] PÁSKOVÁ, M., ZELENKA, J. *Cestovní ruch - výkladový slovník*. 1. vyd. Praha : MMR ČR, 2002. 448 s. ISBN 80-239-0152-4.
- [13] MELICHAROVÁ, J. *Šumava*. 1. vyd. Praha : Olympia, 1973. 294 s.
- [14] NIKL, I. a kol. *Vlastivěda Klatovska – Příroda*. 1.vyd. Klatovy : Okresní muzeum v Klatovech, 1995. str. 95. ISBN 80-900253-5-8.
- [16] PROCHÁZKA, Z. *Průvodce Plzeňským krajem*. Praha : Kartografie, 2004. str. 159.
- [18] PODHORSKÝ, M. *Plzeňský kraj*. Praha : Freytag & Berndt, 2004. str. 192.
- [19] REBSTÖCK, R. *Šumava – autem a na kole*. 1.vyd. Sušice : Radovan Rebstöck, 1996. str. 59. ISBN 80-85301-48-2.

- [21] KUMPERA, Jan. *Západní Čechy od A do Z : historie, památky, příroda*. 2. rozš. vyd. Praha : BETA, 2003. 374 s. ISBN 80-7306-060-4.
- [28] NOVOTNÁ, D. a kol. *Technické památky v Čechách, na Moravě, ve Slezsku*. 1.vyd. Praha : Olympia, 2004. 91 s. ISBN 80-7033-831-8.

8.2 Elektronické zdroje

[11] http://cs.wikipedia.org/wiki/NUTS	[cit. 2008-12-26].
[12] http://www.czso.cz	[cit. 2009-02-01].
[15] http://www.iri.cz/vuc/klatovy-koncept/default.htm	[cit. 2009-02-02].
[17] http://www.statnisprava.cz	[cit. 2009-02-02].
[20] http://www.turisturaj.cz	[cit. 2009-02-02].
[22] http://www.e-cesko.cz/pamatky	[cit. 2009-02-03].
[23] http://www.hrady.cz	[cit. 2009-02-05].
[24] http://www.turistika.cz	[cit. 2009-02-05].
[25] http://www.klatovsko.cz	[cit. 2009-02-05].
[26] http://www.tourism.cz/encklopedie	[cit. 2009-02-05].
[27] http://www.sumavanet.cz	[cit. 2009-02-05].
[29] http://www.retour.cz	[cit. 2009-02-06].
[30] http://www.npsumava.cz	[cit. 2009-02-06].
[31] http://www.ceskevylety.cz	[cit. 2009-02-06].
[32] http://www.rsd.cz	[cit. 2009-02-06].
[33] http://www.risy.cz	[cit. 2009-02-08].
[34] http://www.gkk.cz	[cit. 2009-02-08].
[35] http://www.golfsumava.cz	[cit. 2009-02-08].
[36] http://www.lkkt.cz	[cit. 2009-02-08].
[37] http://www.kr-plzensky.cz	[cit. 2009-02-09].

9 SEZNAM TABULEK A PŘÍLOH

TABULKA 1 – SWOT ANALÝZA REGIONU KLATOVSKO	54
TABULKA 2 – SWOT ANALÝZA DOSTUPNÝCH PROPAGAČNÍCH MATERIÁLŮ	58
PŘÍLOHA 1- STÁVAJÍCÍ PROPAGAČNÍ MATERIÁLY	70
PŘÍLOHA 2 – PROPAGAČNÍ BROŽURA	71
PŘÍLOHA 3 – MAPA ČR.....	71
PŘÍLOHA 4 – MAPA REGIONU KLATOVSKO	72

10 PŘÍLOHY

Příloha 1- Stávající propagační materiály

Volně k dispozici

- Klatovské parky – chvíle odpočinku (Vydalo Město Klatovy, Odbor školství, kultury a cestovního ruchu, 08/2007)
- Klatovsko – Kulturní a sportovní akce 2009 (Vydalo Město Klatovy, Odbor školství, kultury a cestovního ruchu, 01/2009)
- Klatovsko – Tipy na výlety (Vydalo Město Klatovy, Odbor školství, kultury a cestovního ruchu, 06/2006)
- Církevní památky okresu Klatovy (Dragon Press s.r.o. Klatovy)
- Klatovy – náměstí a městská památková zóna (Vydalo Město Klatovy, Odbor školství, kultury a cestovního ruchu, 2007)
- Klatovy – středověké opevnění města (Vydalo Město Klatovy, Odbor školství, kultury a cestovního ruchu, 2007)
- Klatovy – osobnosti spjaté s městem a jeho významní rodáci (Vydalo Město Klatovy, Odbor školství, kultury a cestovního ruchu, 2007)
- Klatovy – památky a historie města (Vydalo Město Klatovy, Odbor školství, kultury a cestovního ruchu, 2004)
- Klatovy a okolí (Vydalo Město Klatovy – Informační centrum)
- Klatovsko – cyklotrasy (Vydalo Město Klatovy, Odbor školství, kultury a cestovního ruchu, 06/2006)
- Ubytování v Klatovech a okolí (Vydalo Město Klatovy, Odbor školství, kultury a cestovního ruchu, 08/2006)

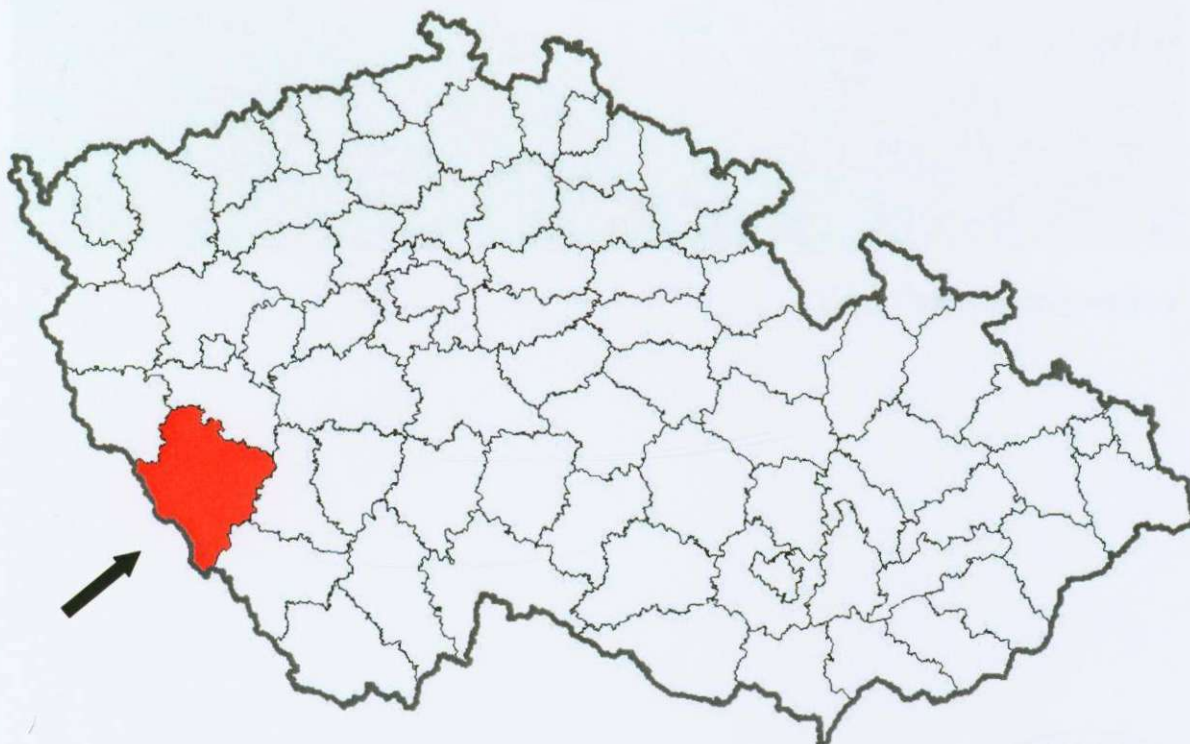
Možnost zakoupit

- Klatovy město – historicko-turistický průvodce (Vydalo Nakladatelství Českého lesa, 2000. ISBN 80-86125-18-1)
- Klatovsko (Vydalo nakladatelství a vydavatelství Soukup & David, 2007. ISBN 978-80-868-9994-7)

Příloha 2 – Propagační brožura

Vytvořená propagační brožura je k dispozici ve formátu PDF na přiloženém CD a jeden výtisk je k nahlédnutí v této diplomové práci. Vytvořen byl v programu Adobe Illustrator 10 CE.

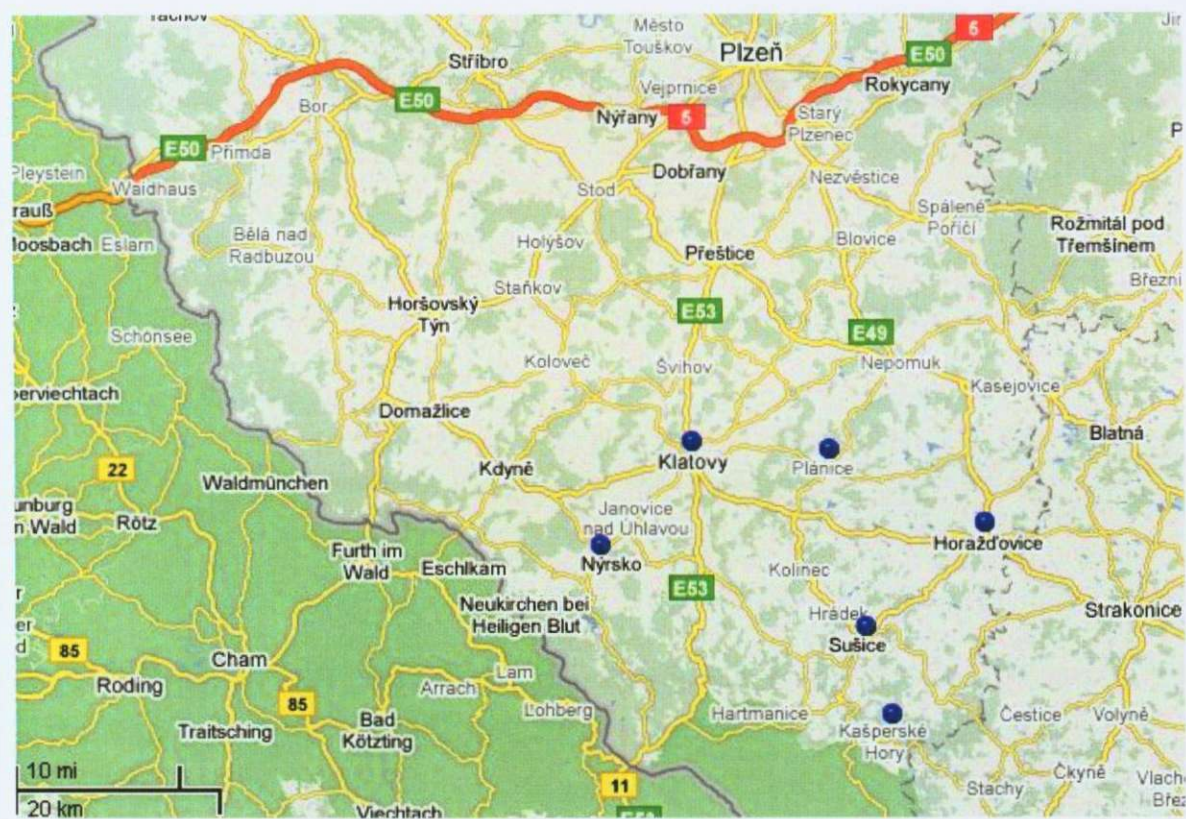
Příloha 3 – Mapa ČR

Zdroj: <http://www.sumavanet.cz>

Příloha 4 – Mapa regionu Klatovsko

Na mapě jsou zvýrazněny obce s rozšířenou působností (Klatovy, Sušice, Horažďovice) a obce s pověřeným obecním úřadem (Kašperské Hory, Nýrsko, Plánice), nacházející se v regionu Klatovsko.

Zdroj: <http://maps.google.cz>

